

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23, Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek,
srede in petek

Ljubljana, petek 31. marca 1939

Cena posamezni
številki din 150

Položaj trgov- cev na deželi

Splošno znano dejstvo je, da po-
ložaj trgovcev na deželi nikakor
ni zadovoljiv. Na deželi se mora-
jo boriti z marsikaterimi težava-
mi, ki jih tovariši v mestu nima-
jo, ali pa v veliko manjši meri.
Seveda tudi v mestu položaj ni
ugoden, o čemer pričajo poročila
občnih zborov naših združenj.

Preteklo leto nikakor ni bilo
srečno in zato tudi ne zadovolji-
vo. Zlasti v mariborski okolici ob-
čutijo trgovci, da se gospodarske
razmere v dravski banovini in še
posebe v severni Sloveniji niso
nič zboljšale, čeprav nam je pre-
teklo leto v vsakem pogledu pri-
neslo mnogo velikih sprememb.
Kupna moč nazaduje, zato tudi
podeželski trgovec težko diha.

Po skoraj desetih letih smo
imeli lani v nekaterih krajih v
mariborski okolici dobro sadno
letino. Tudi cene sadju so bile
precej visoke, od česar pa trgovci
niso imeli prida koristiti. Večina
trdnjših kmetov je nesla izkupi-
ček od prodanega sadja trgovcem
v mesto. Kakor je omenjal na ne-
deljskem zborovanju okoliških tr-
govcev mariborskih predsednik
Združenja g. Kostanjšek, mnogo
trgovcev ni prejelo niti 10% za
blago od denarja, ki so ga plačali
kmetom za prodana jabolka. Z
druge strani pa imajo trgovci na
deželi ob malem prometu, ki ga
imajo zaznamovati, nositi težka
davčna bremena. Ocena čistega
dohodka za pridobitno je z ozi-
rom na visoke avtonomne dokla-
de povsod previsoka. Trgovci se
ne izogibajo plačevanju davkov,
ker vedo, da država in samoupra-
ve brez njih ne morejo živeti, to-
da kar je preveč, presega meje
znosljivosti. Večina podeželskih
trgovcev ima zaostale davke, to
pa zato, ker so ti previsoki in jih
ne zmorejo več.

Veliko škodo povzročajo trgo-
cem na deželi krošnjariji, ki so se
po deželi razlezli kakor gosenice.
Predpisi za pobiranje krošnjar-
stva v okolici Maribora so sicer
tu, dostikrat pa se te določbe ne
upoštevajo in ne izvršujejo. Zdr-
ženja se trudijo, da se krošnjar-
stvo zatire in žrtvujejo v ta na-
men tudi znatna denarna sred-
stva. Potrebno je, da je tudi vsak
posamezen trgovec budno na
straži in da strogo pazi na te
škodljivce in vsak primer takoj
prijavi orožnikom. Če ti ne bi in-
tervenirali, naj se zadeva prijavi
zdrženju. Ko je lansko pomlad
kazalo, da bo sadna letina dobra,
in je bilo pričakovati, da bodo za-
to krošnjariji še zlasti agilni, se
je v okolici Maribora izvršila smo-
trna generalna obrtna kontrola.
Vse orožniške postaje so bile
opozorjene na krošnjarije in so jih
res prijave 228. Gotovo bi kro-
šnjariji prodali lani več tisoč ob-
lek, če ne bi bili trgovci in oro-
žniki budni.

Drugi hud škodljivec trgovstvu
v mestu in na deželi so nabav-
ljalne zadruge, ki se snujejo vse-
povsod in rastejo ko gobe po de-
žju. Zadruge uživajo vse privile-
gije, lahko poslujejo, kakor ho-
čejo, imajo pa zelo majhna bre-
mena. Prav iskreno mora biti tr-
govstvo hvaležno bivšemu poslan-
cu in trgovinskemu ministru
g. Mohoriću, ki je bil edini, ki se
je boril proti novemu združne-
mu zakonu. Žal se ni našlo več
uvidnih ljudi, da bi se prepre-
čilo novi združni zakon v sedanji

obliki. Sedaj zadruge lahko nemo-
leno prodajajo blago tudi nečla-
nom, češ da gre le za pokvarjeno
blago, kar jim dovoljuje novi za-
kon. Lani, ko se je pričela sadna
sezona, je bilo v bližnji in daljši
okolici Maribora naenkrat vse
polno zadrug za nakupovanje sad-
ja. Imele so sicer slabe uspehe,
škodovale pa so le precej. Pred
kratkim se je osnovala zadruha
pri Sv. Lenartu v Slov. goricah
in menda tudi v Gornji Radgoni.
Ta zadruha prodaja predmete
dnevne potrebe po takih cenah,
kakor jih trgovci ne morejo. Če
na odločilnih mestih ne bo razu-
mevanja in če ne bodo hoteli sli-
šati glasu podeželskega trgovca,
potem bo seveda tudi trgovstvo

prisiljeno, združiti se v nabav-
ljalno zadruho, ker bo trgovcu si-
cer nadaljnji obstoj nemogoč. Hu-
do škodo povzroča trgovcem zla-
sti Nabavljalna zadruha državnih
nameščencev v Mariboru, ki v
vsako kočico daleč na deželo do-
stavlja blago. Če ena družina na-
bavlja pri njej blago, potem si
naroči blago tudi za druge.

Škodljivce pa ima trgovstvo na
deželi žal tudi v lastnih vrstah,
ker vrše nelojalno konkurenco in
s tem postopajo netovariško. Za-
to se toplo polaga na sree in na
stanovsko zavest trgovstva, naj
nikar po nepotrebnem ne nastav-
ljajo prenikljiv cen, ker s tem ni-
komur ne koristijo, najmanj pa
sebi in ker se tako postopanje

vedno maščuje. Konkurenčna bor-
ba mora biti solidna in ne uma-
zana.

Trgovci so s svojimi organizaci-
jami dosegli, da se lani ni izdala
naredba o odpiranju in zapiranju
trgovin, ki bi bila zanje skrajno
neugodna. Nekateri trgovci pa
včasih krše red in se ne drže na-
redbe. Zato naj se točno drže od-
piralnega in zlasti zapiralnega ča-
sa, da ne bo dajalo sosedom, zla-
sti v mestu, povoda za pritožbe
in očitke, češ da se trgovci v oko-
lici ne drže reda.

V Beogradu in Zagrebu imajo
že veleblagovnice. Ustanavljanje
novih je do konca tekočega leta
prepovedano, nevarnost pa je, da
prepoved ne bo podaljšana. Zato

ni izključeno, da dobi tudi Mari-
bor prej ali slej tako veleblagov-
nico, ki bo v veliko škodo vsem
trgovcem, mestnim kakor tudi po-
deželskim. Zato okoliško trgo-
vstvo z vso odločnostjo protestira
proti ustanavljanju veleblagovnic,
zlasti še, ker je v njih investiran
le tuji kapital. Postavlja se tudi
odločna zahteva, da tuje tvrdke
zaposlujejo le domače potnike.

Kar se tiče inozemstva, ima
okoliško mariborsko trgovstvo
upanje, da se bo kupčija s sosed-
no veliko Nemčijo zboljšala. Upaj-
mo, da bomo z njo v dobrih od-
nosih, kar je nujno potrebno,
zlasti kar se tiče malega obmej-
nega prometa, ki je zadnje čase
popolnoma zastal.

Občni zbor društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

Med prostovoljnimi organizacija-
mi gospodarskih ljudi zavzema
Društvo industrijcev in veletrgo-
vcev gotovo najpomembnejše me-
sto. Ne sicer toliko po številu
članstva, kakor pa po intenzivno-
sti dela. O tem priča najzgovorne-
je dejstvo, da ima društvo name-
ščeno 14 stalnih pisarniških mo-
stov. Zato mora tudi društvo vse
in članom mnogo nuditi, da so vsi
člani zadovoljni. Društvo pa tudi
v resnici zelo dobro čuva interese
svojih članov in s svojo obsežno
kartoteko more vsem članom po-
stroci z vsemi potrebnimi infor-
macijami. V današnjih časih pa je
dobra informacija pogoj kupčij-
skega uspeha. Ni zato čudno, če
se člani vedno bolj obračajo na
društvo, da njegovi posli stalno
naraščajo.

O vsem tem intenzivnem delu
je dal občni zbor društva prepri-
čujoče dokaze. Občni zbor pa je

tudi dokazal, da vlada pravi duh
v društvu, o čemer je zlasti zgo-
vorno pričalo krasno poročilo
predsednika Staneta Vidmarja. Z
vso odkritostjo je navedel vse
napake, ki tarejo naše gospodar-
stvo, pri tem pa tudi krepko po-
udaril, da bodo vsi gospodarski
ljudje brez razlike storili svojo
dolžnost do države in naroda. Z
velikim odobravanjem je občni
zbor sprejel tudi njegove besede,
da je sporazum v državi nujnost
in da se mora na vsak način iz-
vesti. Upamo, da se bo to tudi
zgodilo.

Občni zbor Društva industrijcev
in veletrgovcev je pokazal lepo
harmonijo naših prvih gospodar-
skih ljudi. V tem je razveseljivo
jamstvo, da bo naše gospodarstvo
premagalo vse sejanje težave in
da bo vzdržalo svojo pozicijo tudi
v sedanjih napetih časih. Z opti-

mizmom so odhajali člani društva
z občnega zbora.

Občni zbor Društva industrijcev
in veletrgovcev je bil v sredo do-
poldne v prostorih društva. Otvo-
ril ga je predsednik Stane Vid-
mar ter po uvodnih formalnostih
sporočil pismene pozdrave, ki so
bili poslani zboru.

Nato se je spomnil umrlih čla-
nov veletrgovca Verliča in indu-
strijca Karla Thome. Občni zbor
je primerno počastil njun spomin.

Predsednik Vidmar je nato po-
zdravil: zastopnika Zbornice za
TOI konzulenta Žagarja, zastop-
nika Zveze industrijcev tajnika
Kosserja, zastopnika Zveze trg-
družbenj podpredsednika Verbiča
in tajnika dr. Pustiška, zastopnika
Trg. dr. »Merkur« tajnika Agnolo,
predsednika Združenja trgovcev
Viktorja Medena in tajnika Šmucar
ter zastopnike tiska. Nato je po-
dal svoje poročilo.

in predsodke in omogočila zdrav
sporazum, bo zrasla sila naše dr-
žave v takšni meri, da bo vsako-
gar minila volja vtikati se v naše
zadeve. Že sedaj odlična in ne-
zlomna odločnost in neustrašenost
naše vojske bošta zrasle na ono
legendarno višino, pred katero
so morali kloniti tudi stokrat šte-
vilnejši nasprotniki. Sporazum je
potrben, da ohranimo popolno
politično in gospodarsko neodvis-
nost. V širokih slojih našega na-
roda je zahteva po sporazumu in
likvidaciji vseh medsebojnih trenj
vseobsejna. Zato smo prepričani, da
bodo sedanji težki trenutki in pre-
izkušnje rodile vendarle plemenit
sad iskrenega, trajnega sporazu-
ma in narodne sloge, da bomo v
bodoče z večjim mirom in samo-
zvestostjo v srečo spremljali nevar-
ne dogodke v svetu. (Odobravan-
je.)

Že par let sem je politično
ozračje nemirno in neprestane na-
petosti se izražajo v zastanku pod-
jetnosti, izražajo se v zastoji tr-
govskega prometa, izražajo se v
omejitvah in redukcijah. Če se je
prejšnja leta že govorilo o kon-
junkturi, ki prihaja, nas je pre-
teklo leto temeljito poučilo o tem,
da je konjunktura bajka, da pa je
trda in neizprosna križa bridka
resnica. Nam in vam vsem tega
ni treba pripovedovati, mi čutimo
to jasno in trdo v svojih obratih.
Treb pa je to povedati tam, kjer
so slepi in gluhi za vse naše opo-
mine in nam sanjajoč o konjunkt-
uri nalagajo dan na dan nova
bremena!

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Občni zbor nas vsako leto zbe-
re v večjem številu, da pregleda-
mo delo društva. Ob tej priliki pa
premotrimo tudi razmere in do-
godke, ki so posredno ali nepo-
sredno vplivale na razvoj gospo-
darstva in na naše delo. Časi, v
katerih živimo, so pač izredni in
zahtevajo od vseh nas izrednih
naporov, izrednih sposobnosti, a
tudi trdnosti, da ne podležemo
težavam, ki so vsak dan večje. Go-
tovo niso za gospodarstvo ravno
rožnati časi, kadar so politične
razmere takšne, da v teku enega
leta temeljito izpreminjajo zem-
ljevid in v tem razmeroma krat-
kem času enostavno izbrišejo kar
dve srednjeevropski državi, da ne
omenjam drugih sprememb.

Likvidacija Avstrije, ki je zla-
sti kot posrednik naših pridelkov
igrala važno vlogo v naši trgo-
vinski bilanci, pomeni za naše
gospodarstvo močan udarec. Tej
likvidaciji je sledila okupacija
sudeškega ozemlja, s katerim
smo imeli zelo živahne zveze.
Končno pa smo doživeli še pre-
stavek Čehoslovake. V takih
razmerah je več kot naravno, da
je nekako zastalo vse gospodar-
sko življenje. Kakor težka mora
je legla na vse neka negotovost,
malodušnost in potrlost. Zlasti je
izredno globoko odjeknila v na-
ših središčih žalostna usoda bratov
Čehov. Ta žalost nad nesrečo na-
ših bratov ne sme omrtviti naš-
e delavnosti. Nasprotno!

srečno in pogubno taktiziranje,
pomesti je treba z vsemi nepo-
štenimi spletkarji in politikanti,
ki se igrajo z usodo naroda in
države. Danes je skrajni čas, da
se pošteno in odkrito rešijo ta
vprašanja. Interesi stranke in
oseb se morajo umakniti brezpo-
gojno interesom celote. Če bo na
vodilnih mestih pamet, poštenost
in iskrenost premagala pomisleke

Za sporazum

Nesreča bratske države nam
mora biti glasen in resen opo-
min, mora nam biti odločen po-
ziv k pameti in uvidenosti, da
pravočasno uredimo svoje notra-
nje zadeve, da končamo z vsemi
temi težavami in prepri in v teh
usodnih časih pokažemo zrelost.
Silna tragedija bratskega naroda
mora strezniti slehernega našega

človeka in ga prepričati, da ne
smemo več pasivno gledati zaple-
tenosti in neurejenosti naših no-
tranjih zadev, da ne smemo s spo-
razumom odlašati niti trenutek
več. Da je prišlo do sporazuma
že pred leti, bi bili danes mnogo
samozavestnejši in daleko mož-
nejši. Toda tudi sedaj še ni pre-
pozno! Zatreli se mora tisto ne-

Davčna preobremenitev v Sloveniji

Da se ne bo reklo, da so to le
pavšalne trditve brez prave pod-
lage, mi dovolite, da navedem ne-
kak številki, ki jih posnemam iz
poslovnega poročila na seji zbor-
nice za TOI z dne 23. t. m.

Direktnih državnih davkov, in
sicer zemljarine, zgradarine, pri-
dobnine, rentnine, družbenega
davka in pavšaliranega prometne-
ga davka je bilo predpisano v
Sloveniji v l. 1937. din 175,300.000,
l. 1938. din 185,500.000, plačano je
bilo l. 1937. 133,300.000, a l. 1938.
din 138,560.000, zaostanek, ki pa
bo gotovo izterjan, je znašal le-
ta 1937. din 42,000.000, a l. 1938.

din 47,000.000. Davek na poslovni
promet je znašal v Sloveniji le-
ta 1937. din 127,900.000, l. 1938.
pa 132,500.000.

Uslužbenski davek je znašal
l. 1937. din 45,100.000, leta 1938.
pa din 48,100.000. K vsemu temu
pridejo še druge manjše davščine
tako, da je plačala Slovenija ne-
posrednih državnih davkov l. 1937.
din 305,000.000, leta 1938. pa
din 315,400.000, ali 10 milijonov
din več.

**Vsak trgovec mora biti
naročnik „Trgovskega lista“**

Velike socialne dajatve

V l. 1938. je predpisal OUZD na prispevkih za bolniško zavarovanje din 51,384.653'25, za nezgodno zavarovanje 15,557.363'01 din, za onemoglost, starost, smrt din 20,566.448'51, za borzo dela din 10,231.430'14, za delavsko zbornico din 2,166.485'59, skupaj torej din 99,856.380'60, kar je prav gotovo zelo impozantno.

Predpisi Trg. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani pa so znašali 9.906.646 din. Če štejemo še prispevke za zagrebški »Merkur«, so torej znašale socialne dajatve (brez rent za bratovske skladnice) nad 110 milijonov dinarjev.

So to ogromne številke. Prištetje sedaj še vse doklade, takse itd., pa uvidite, da je preobremenitev Slovenije in njenega gospodarstva daleč prešla vse meje in da je nujno potrebno, da se zmanjša.

Mi razumemo vse potrebe in

Javna bremena se morajo izenačiti!

V konkurenčni borbi s podjetji iz drugih delov države smo večsah čisto brez moči. Večina nas je gotovo doživela, da je konkurenčno podjetje iz središča prodajalo izdelke po cenah, ki po naših preračunih ne pokrivajo niti vrednosti materiala in carine. Seveda smo čitali tu in tam, da so ujeli to in to tvrdko, da je vtihotapila cele tovarne avtomobile svile ne preje brez carine, ali da je ta in oni direktor ali lastnik iztihotapil v zdravih valutah težke milijone. Toda mi še naprej zadržujemo ob takšne primere, ki nam vsiljujejo sumnje, da je produciranje in prodaja mnogokrat le krinka za bolj donosne posle, ki na debelo donosajo, pa niso niti dosagljivi za obdačenje. Vse te afere nam dokazujejo, da so radi posebnih razmer v nekih delih države poleg davčnih ugodnosti še vse druge ugodnosti in možnosti, ki nam popolnoma onemogočajo vsako tekmovalno. Kljub temu pa se zbirajo novi in novi centralni fond, di, baje jih je sedaj že 120 in stekajo se v veliki meri od nas, ki smo razmeroma nahjuje obdačeni. Vprašanje izenačenja obremenitve je za nas zato vprašanje obstoja! (Tako je!)

Ce kdo, imamo gospodarstveniki globoko razumevanje za potrebe države, zlasti pa za potrebe državne obrambe. Ko kritikujemo neznosno obremenjevanje in krivično razdelitev bremen, branimo eksistenco naših podjetij, ki so za sigurnost in stalnost državnih dohodkov nujno potrebna. Zato tudi odklanjamo demagoške očitke, kajti za izgraditev državne obrambe, za obrambo naše svobode in neodvisnosti smo narodni gospodarstveniki edno bili in smo pripravljeni žrtvovati prav vse in ne samo svoja podjetja. O tem ne dovolimo, da kdo podvomil le en sam trenutek. (Tako je.)

Ni pa v interesu državne obrambe, če se uničuje domača podjetnost, če se že v začetku umori domača industrija z bremen, ki jih ne zmoro, in se tako odpirajo vrata tujerodnim podjetnikom, ki prinašajo s seboj tudi tujo miselnost in gojijo s svojim vplivom narodno mlahnost. V težkih trenutkih šele jasno vidimo, kako ogromne važnosti je domača na-

uvidevamo marsikaj, toda treba je uvideti tudi na drugi strani, kajti prenapeta struna poče in posledice teh preobremenitev so lahko zelo, zelo težke. Nprestano se ustanavljajo centralni fond in nalagajo nova bremena, pri tem pa se naše samoupravne doklade, ki so dosegle že fantastične višine, nič ne znižajo. Kam vodi to, dokazuje sedaj najbolj začeto preseljevanje industrije v južne kraje, zlasti v Beograd. Kaj bo z našim delavstvom, če gre ta proces naprej, je drugo vprašanje, ki mora zanimati tudi odgovorne faktore. Od kod bodo prejemale naše občine in banovina svoje dohodke, če se onemogoči industriji in trgovini delo in se ji odvzame konkurenčna sposobnost? Zdi se mi, da kar slepo drvim v tej smeri in da nihče noče resno razmišljati o teh problemih.

cionalna podjetnost. Zato se tudi čudimo, da se z odločujoče strani tako malo stori za nacionalizacijo industrijskih podjetij. Po ugotovitvah, ki sem jih v tej smeri napravil, ni ovira pomanjkanje kapitala ali interesa naših ljudi, marveč pomanjkanje potrebne podpore pri oblasteh. Sedanji čas je v gotovem oziru prav prikladen, da se nacionalizacija pospešeno izvede, pa je zato treba, da naše merodajne oblasti to zadevo z vsem poudarkom pospešujejo.

Naše delo je neverjetno oteženo zaradi večnih presenečenj. Vprašanje izvoza in uvoza se rešuje tako neresno in brez sistema, da trpi pri tem vse naše gospodarstvo. Izvoz v neklirinske države je oviran z odredbami Narodne banke, ki zahteva pri tem zase mnogo preveč in onemogoča rentabilnost izvozne trgovine. Uvoz iz neklirinskih držav je radi pomanjkanja deviz, ki je zopet posledica popreje omenjenih ovi, skoraj popolnoma nemogoč. Pri vsem tem pa se pri izdajanju uvoznih dovoljenj delajo še tako grobe napake, da jih ni mogoče oprostiti. Da se v času, ko se odklanja uvozno dovoljenje oz. devize industriji za nakup »ombaža ali materiala, ki ga v klirinskih državah sploh ni mogoče nabaviti, izdaja pa istočasno uvozna dovoljenja za velike množine izdelkov tkanin, kakršne leže v naših tovarnah neprodane, je nepojmljivo. V industriji pa zmanjkuje surovin, nastajajo omejitve obratovanja, redukcije in odpusti delavstva itd. Danes se že kažejo vse zle posledice enostranske odvisnosti zunanje trgovine. Zato je skrajni čas, da se z energičnimi in izdatnimi ukrepi podpre izvoz v neklirinske države in se zagotovi dotok zdravih deviz in svoboda oskrbe s surovinami in potrebnimi izdelki iz dežel, ki nam po svojem razvoju lahko nudijo najboljše in najugodnejše blago. Ne smemo dopustiti, da zlezemo v gospodarsko odvisnost in ne sme biti prisiljena naša industrija v predelavo samo manjvrednih surogatov in nadomestil, ker nam to absolutno ni potrebno pri pametni in smotrni trgovinski politiki.

Gospodarski svet naj se ustanovi!

Neštetokrat smo že zahtevali, da se pred izdajanjem novih odredb gospodarske narave konsultirajo zastopniki gospodarstva. Na napakah, ki so se storile, smo dokazovali, da bi se lahko marsikaki škodi izognili, če bi se po prej posvetovali s prizadetimi krogi. Toda vse je zaman! Nekako skrivnostno se skušajo odredbe, ki planejo potem nepričako-

Za svobodno kritiko

V tem oziru bi tudi odprava časopisne cenzure in svobodna kritika lahko marsikaj preprečile. Marsikomu bi bilo precej vroče, če bi se znašel pred žarometi javne kritike. Tako pa se skriva za varnim zastorom cenzure marsikaj, kar bi v javnem interesu bilo potrebno obelodanjenja. Nesvoboda tiska podpira samo bohoten razvoj vseh mogočih vesti, ki so včasih prav nevarno alarmantne. Ravno komaj pretekli dnevi so pokazali, kakšne gorostasne bedarije se lahko razvijejo od ust

do ust, kar vse bi bilo pri tiskovni svobodi nemogoče. Svobodna beseda je eden pogojev zdravega razvoja in čistosti javnega življenja. Tudi za gospodarstvo je svobodna kritika, svobodno razpravljanje nujnost prvega reda, in zato težko čakamo obljubljene zakone, ki naj odpravijo te nepotrebne preostanke nezdravih časov in režimov.

Na kratko in v glavnih potezih sem skušal naslikati razmere, v katerih smo delali v preteklem letu in v katerih trenutno še delamo.

Delo društva

Te težke razmere vplivajo tudi na delo našega društva, ki ima v svojih oddelkih zanesljive barometre gospodarskih dvigov in padcev. Kadar nenavadno oživi delo v informacijskem oddelku, vemo, da je to znak negotovosti in čutimo, da smo na pragu gospodarskih motenj in zastoja. Kadar pa narašča delo v insolventnem oddelku, pomeni to plat zvona, pomeni nastop kritične dobe. In kakor je iz čisto društvenega vidika razveseljivo, da posamezni oddelki kažejo lepe delovne uspehe, tako nas spremlja ob teh uspehih trpek priokus slabih poslovnih razmer. Vendar pa je zlasti v takih časih delo društvenega urada še prav posebno važno, ker nas varuje škode in brani naše interese pri insolventnih. Delo narašča in se izpopolnjuje vsak dan. Pa ne samo kvantiteta dela narašča, dviga se tudi kvaliteta tega dela, da so koristi tega dela vsak dan večje. Društvena uprava je storila vse, kar je mogoče, da dvigne vrednost in izdatnost društvenih naprav in zveča koristi v prid članstva. Naš informacijski oddelk, ki je v zornu organiziran in urejen, se je prejšnja leta boril s stalnimi deficiti, ker je bil krog odjemalcev informacij med samimi društvenimi člani premajhen. Zato se je društvena uprava odločila za izdatno propagandno akcijo, in dosegla s tem v resnici lep razvoj informacijske službe. Delo tega oddelka stalno narašča in je morala društvena uprava že pomnožiti sodelavce v tem oddelku. Delo insolventnega oddelka je dobilo vse večjo važnost za društvene člane. Če smo v prejšnji zasedbi tega oddelka čuli kako pritožbo zaradi prepustljivega postopanja v insolventnih zadevah, je to pri novi zasedbi popolnoma izginilo. Vzorno poslovanje tega oddelka dvignilo zaupanje in danes že več in več članov s polnim zaupanjem daje vsa pooblastila v insolventnih zadevah društvu. Prosperiteta tega oddelka in velika njegova zaposlenost pa nam dokazujeta, da je val insolventne zopet na pohodu in da bo treba zopet prav posebno pazljivosti in previdnosti v kreditiranju.

Omeniti moram še tudi izterjevalni oddelk, ki je bil s svojim uspešnim delom v veliko pomoč podjetjem, ki so se posluževala njegove intervencije. Na lanskem obnem zboru je bil omenjen sklep društvenega odbora, da se ustanovi Gospodarska zadruga članov Društva industrijev in veletrgovcev. Društvena uprava je ta sklep tudi že izvršila in je bila v mesecu juniju zadruga registrirana. Z ustanovitvijo te zadruge smo dali članstvu novih možnosti poslovnega razmaha. Zadruga omogoča najcenejše, najuspešnejše in najhitrejšo vnovčevanje terjatev svojih odjemalcev.

Dosedaj je pristopilo 46 članov, ki so se poslovanja mlade zadruge že pričeli posluževati. Delo zadruge vedno bolj narašča in dosega že sedaj nad 500 izvršenih opominov in inkasiranih terjatev zadržnikov ter vodi 48 faktur in meničnih tožb. Namen te zadruge je tudi, pripraviti s časom eno najvažnejših opor za naša

podjetja z organizacijo eskempta naših trgovskih terjatev. Kadar bo zadruga razpolagala z zadostnimi sredstvi, bomo lahko eskomptirali vse svoje terjatve pri njej in tako dvignili likvidno podjetij. Tisti člani pa, ki se že sedaj poslužujejo zadruge, so nadvse zadovoljni z njenim poslovanjem in znanmujejo velike uspehe, ki so nas vse presenetili. Zato vabim tudi s tega mesta vse člane, da pristopijo k zadruzi, ker je to le v njih lastnem interesu.

gleдам na preteklo poslovno dobo, moram z veseljem ugotoviti, da se razmere v društvu vidno boljšejo, da delo na celi črti napreduje.

Priznanje dobremu delu

Da je vse tako, gre zasluga nemurnemu delu in veselju, s katerim to delo opravlja. Če na tem mestu posebej poudarjam vnuemo društvenega podpredsednika Lavriča, in vzorno skrbnost in vztrajnost, pa tudi varčnost našega blagajnika direktorja Ljubiča, in agilnost, natančnost, iniciativnost tajni Jeleniča, naj bo ta podznanek le znak hvalečnosti in priznanja za njih poštrevolnost.

Vsi naši napor ne bi mogli uspeli, če ne bi imeli tako odličnega uradništva. Z veseljem ugotavljam, da smo v novem vodstvu družbenega urada dobili prav izredne sile in smatram za svojo dolžnost, da izrečem na tem mestu našemu odločnemu in izredno iniciativnemu g. Prezliju in njegovemu tovarišu, zanesljivemu in vztrajnemu ing. Koreniniju, prav

Poročilo tajnika Jerneja Jeleniča

Društvena pisarna ima naslednje oddelke: informacijski, insolventni, izterjevalni in administrativni oddelk.

Delo v posameznih oddelkih se opravlja po navodilih društvenega upravnega odbora. Vseh društvenih nastavljenecv je 14.

Informacijski oddelk

obavlja društveno informacijsko službo. Njegov arhiv se stalno izpopolnjuje z uradnimi podatki. Krog zaupnikov se je po vsej državi znatno zvišal in tudi vsebina informacij se vedno bolj izpopolnjuje s kontroliranimi podatki. Za naše informacije se je pričelo zanimati v veliki meri tudi inozemstvo.

V letu 1938. smo izdali v inozemstvo, predvsem v CSR, Nemčijo, Francijo in Italijo nad 1.000 informacij o tvrdkah iz vse naše države, tendenca za naše informacije pa se še vedno dviga. Isto tako ima naše društvo dobre zveze z inozemstvom in preskrbuje informacije iz vsega inozemstva iz prvovrstnih virov, pri tem pa zaračunava samo efektivne višje stroške. Odziv naših članov za informacije iz inozemstva pa je še majhen.

V letu 1938. smo izdali 11.535 informacij, torej za 2.033 več, kakor leta 1937. Zeleli bi še večji napredek, število vprašanj bi moralo biti vsaj dvakrat večje. Pri taki množini bi se lahko krili vsi

posebno zahvalo. Pohvalo pa izrekam tudi vsemu uradništvu.

Društvo industrijev in veletrgovcev ni posebno številna družba. Kljub majhnemu številu ca. 270 članov pa vidite lahko ogromno delo, vidite intenzivno zaposlen urad s 14 kvalificiranimi uradniki. Naše društvo je klasičen primer smotrne organizacije in lep dokaz, da se s složnim in vztrajnim delom navzlic maloštevilnosti lahko dosežejo veliki uspehi. In še davno niso izčrpane vse možnosti društvenega udejstvovanja. Težavno pot smo prehodili do sem, sedaj se odpira pot v bodočnost vse širje in širje.

Gospoda! Ko zaključujem svoje poročilo, se vracam k uvodnim ugotovitvam glede današnjih razmer in spričo resnosti in kočljivosti položaja našega naroda v teh razmerah podčrtavam zahtevo, ki je diktira skrb za našo bodočnost, zahtevo po združenju vseh pozitivnih sil našega naroda za ohranitev gospodarske in politične neodvisnosti. Danes ni časa za izmiikanje, vsakdo je dolžan zastaviti vse svoje sile in vsa sredstva za to nalogo. Zlasti mi gospodarstveniki moramo v teh časih dokazati svojo vrednost in svojo pripravljenost, kajti naše naloge so danes večje, naša odgovornost ogromna. Poleg svojega rednega dela, poleg rednih žrtv moramo pomagati graditi in izpopolnjevati našo narodno obrambo in pomagati povsod, kjer moremo, da se dvigneta borbeni duh in samozavest naroda, da prodre spoznanje, da je svoboda največja dobrina in neodvisnost pogoj vsemu napredku, sreči in blagostanju. V časih, ko padajo države, ko vlada sila in, ko je majhne duše obvladal strah, je treba tem odločneje izpovedati neomajno voljo in pripravljenost ter vero v bodočnost naroda in države, katero bomo branili do zadnje kaplje krvi, kot svobodnjaki, ki se zavedajo, da je zaveden narod nepremagljiv. V boju za svobodo se zavedam, da so še tako krvave in težke borbe, pa tudi najtežje izgube in preizkušnje le zarja novega silnejšega vstajenja. S to izpovedbo narodnih gospodarskih delavcev gremo na novo delo, na nove načrte, pa tudi novim, večjim uspehom naproti. (Glasno odobravanje.)

stroški in bi se moglo misliti na znižanje pristojbin, kar bi zopet prišlo v dobro članom. Vsebinske informacije bi zaradi tega ne trpele, temveč bi mogel oddelk posamezne informacije še pogostje kontrolirati.

Društveni arhiv razpolaga sedaj z nad 180.000 informacijami iz tu- in inozemstva. Če imajo glede njih sestave kakšne posebne želje, naj to sporoče društveni pisarni.

Insolventni oddelk

Naloga tega oddelka je, da zana za vsako insolventco v državi, da organizira upnike za složno zastopanje interesov proti prezadolžencem, da po možnosti ugotovi njegove premoženjske razmere in dožene vzroke, ki so povzročili insolventco.

Nadalje skrbi za prijavo terjatev interesiranih upnikov, vodi pogajanja s prezadolženci, skuša doseči zboljšanja ponudb v soglasju s premoženjskim stanjem in zlasti si prizadeva za primerna poročila. Kadar se poravnava sklene, prevzame evidenco doto-ka obrokov.

V preteklem letu je bilo v vsej državi otvorjenih 129 konkurzov in 209 prisilnih poravnav izven konkurza.

Lani je insolventni oddelk interveniral v 185 insolventnih primerih.

V teh primerih je insolventni

oddelek lani izvršil 888 prijav za skupno vsoto skoraj 5 milij. din.

Opominjevalna in izterjevalna služba

To službo opravlja društvena pisarna z dokaj zadovoljivimi uspehi. Opominjevalni postopek obsega dve stopnji pritiska na dolžnika, in sicer prvi opomin, ki ga pošlje član dolžniku neposredno in pa drugi opomin, ki ga pošlje dolžniku društvena pisarna po nalogu člana. Prvi opomin vsebuje poleg plačilnega poziva sporočilo dolžniku, da bo prišel v društveno evidenco zamudnih dolžnikov in da bo njegova zamuda postala znana v najširših trgovskih krogih, potem naših okoliščin, če svojega dolga ne bo poravnal v določenem roku. Te opomine ima na zalogi društvena pisarna, ki jih oddaja članom proti odškodnini in so sestavljeni v slovensčini, srbohrvaščini in nemščini.

Drugi opomin, ki ga pa izda društvo, je po vsebini že ostrejši in ima oficialni značaj. Dolžnik izve, da je s tem opominom zaključen izvensodni izterjevalni postopek, da bosta sledila tožba in izvršilno postopanje, da bodo stroški neprimerno večji in da bo ogrožen njegov nadaljnji kredit, če ne bo poravnal svojih obveznosti. Ti nalogi so p. t. članom brezplačno na razpolago v društveni pisarni. Za izdani opomin je določena pristojbina din 8'—.

Poleg opisanih dveh načinov opominjevanja obavlja društvena pisarna tudi inkaso-službo z osebno intervencijo pri dolžniku. Pri inkaso-službi zaračunava pisarna le dejanske stroške in malenkostno odškodnino za delo. V preteklem letu je izdala pisarna po ralogu p. t. članov nad 1800 opominov.

Številna poročila članov, da so od dolžnikov prejeli plačila, pričajo o učinkovitosti opominjevalne službe.

Davčno-informativna služba

Ta oddelek daje članom vse informacije o davčnih, taksnih, pristojbinskih in trošarinskih zadevah. Za člane prevzema proti malenkostni odškodnini vsa dela v davčnih zadevah, n. pr. sestavo davčnih prijav za zgradarino, pridobitno, splošni in skupni davek na poslovni promet, luksuzni davek, družbeni davek, rentnino in končno prijave za poseben davčni dodatek na skupni poslovni promet. Odgovarja na različna uradna davčna vprašanja glede sestave prijav, sestavlja pritožbe na nadrejene finančne oblasti, na reklamacijski odbor, na upravno sodišče in državni svet in preizkuša pravilnost odmer vseh teh davkov, osnovnih in dopolnilnih ter avtonomnih doklad.

Davčni oddelek je lani razposlal poleg številnih prijav in pritožb tudi 15 okrožnic in z raznimi pojasnili odgovarjal na številne dopise članov. S polnim uspehom je interveniral tudi pri članih reklamacijskega odbora. S posebnimi obvestili je redno obveščal društvene člane o zasedanju davčnih in reklamacijskih odborov, nadalje je tudi informiral društvene člane o stavljenih predlogih za davčno osnovo odmere pridobnine. Neštete so bile tudi končne informacije, ki jih je dajal oddelek in jih stalno daje brez vsake odškodnine osebnost ali telefonično. Davčni oddelek bo prišel še takrat do polnega razmaha, če se ga bodo člani posluževali v polni meri.

Administrativni posli

Končno naj omenim še administrativne posle, ki so bolj internega značaja in na zunaj manj vidni. To so knjigovodstveni in blagajniški posli, nadalje posli, ki so zvezani z evidentiranjem

poravnalnih obrokov, nakupovanjem pisarniškega materiala, kolokov, znamk in drugih poštinih vrednot ter nadzorovanje nad njih uporabo, dalje za pravilno odvajanje socialnih dajatev in davščin, za izterjevanje članskih pristojbin, za redno nakazovanje izterjanih por. obrokov in drugih terjatev društvenim članom.

Izmed vseh poslov so najbolj obsežni knjigovodstveni in blagajniški. V letu 1938. se je izvršilo

Poročilo blagajnika Josipa Ljubiča

Račun bilance za poslovno leto 1938. izkazuje naslednja aktiva: gotovina din 72.370-58. Terjatve pri dolžnikih din 97.253-04. Vrednost pisarniškega inventarja din 1'—, skupaj din 169.624-62.

Pasiva: upniki din 83.257-74, rezerva din 81.159-11, skupaj din 164.416-85. Prebitek poslovnega leta 1938. v znesku din 5.207-77.

Račun izgube in dobička za poslovno leto 1938. izkazuje naslednje postavke: din 158.456 dohodkov in din 153.249 izdatkov.

10.980 vknjižb, vseh skupaj torej za 2.743'— din več ko l. 1937. Celotni promet je znašal leta 1938. din 5.839.704-59.

Za svoje člane je izterjal ta oddelek v letu 1938. vsoto din 706 tisoč 637-12. Ves ta izterjani denar se je zbiral mesečno od 20. do 20. in se je potem članom nakazoval v skupnih vsotah.

Sej društvenega upravnega odbora je bilo leta 1938. sedem, nadzornega pa ena. (Odobranje.)

V preteklem letu smo izvedli popolno racionalizacijo našega poslovanja in se je zato naše poslovanje znatno razširilo. Kljub temu pa je ostal naš informacijski oddelek še nadalje pasiven z din 2.273'—. Moremo pa upati, da bo prihodnje leto postal aktiven.

V zadnjih letih so se našli med našimi dolžniki tudi takšni, ki so postali nesposobni za izvrševanje svojih obvez. Takšnih dolžnikov je bilo vsega 39 za znesek

din 12.896'—. To vsoto je upravni odbor odpisal.

Prosim slavni občni zbor, da odobri predloženo bilanco in račun izgube in dobička ter predlagam, da se prebitek v znesku din 5.207'— pripiše k že obstoječi rezervi, ki bi s tem narasla na din 86.366-88. (Soglasno in z odobravanjem sprejeto.)

Volitve

Z vzklikom je bila nato soglasno izvoljena naslednja lista:

Upravni odbor:

Stane Vidmar, industrialec, Anton Agnola, veletrgovec, Josip Čemažar, tiskarnar, Franc Heinrichar, industrialec, Jernej Jelenič, industrialec, Franc Kham, industrialec, Zdenko Knez, industrialec, Josip Lavrič, industrialec, Josip Ljubič, ravnatelj Jugoslov. banke, Oskar Schmitt, veletrgovec, Albin Smrkolj, veletrgovec.

Namestniki:

Ferdo Pinter, veletrgovec v Mariboru, Evgen Ivane, industrialec v Sodražici, Ivan Prešeren, industrialec v Kranju.

Člani nadzornega odbora:

Franc Urbane, veletrgovec v Ljubljani, Zane Miklave, industrialec v Ljubljani in Anton Znidaršič, industrialec v Ljubljani.

Pri slučajnostih prečita predsednik Vidmar predlog industrialec Praha, da se poveča kontrola nad tujimi zastopniki. Nekateri teh tudi pridno zabavljajo čez našo državo, agitirajo za tuje in nam sovražne cilje, pri tem pa sploh ne plačujejo nobenih davkov. Predlaga, da se izdajo za vse tuje zastopnike posebne izkaznice, da bo na ta način omogočena nad njimi kontrola. Vsi njih prestopki naj se kaznujejo, globe pa porabijo v človekoljubne namene. Društvo naj stopi v stik z bansko upravo, Zvezo industrijcev in trgovcem, da se izkazuje izvedejo.

Predsednik Vidmar pripominja, da je Zveza trg. združenj že začela akcijo za nadzorstvo nad tujimi zastopniki. Društvo bo sedaj še stopilo v stik z drugimi organizacijami, da se izvede predlog industrialec Praha. (Odobranje.)

Ker ni bilo drugih predlogov, je preds. Vidmar zaključil zbor.

Zborovanja trgovskih združenj

Združenje za Celje-okolico

V veliki dvorani Narodnega doma v Celju je bila dne 22. marca zelo dobro obiskana 16. redna glavna skupščina Združenja trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah.

Skupščino je otvoril predsednik Ludovik Košir, konstatiral njeno sklepčnost ter pravilno sklicanje. Za zapisničarja je imenoval tajnika Coklina, za overovatelja zapisnika pa gg. Branka Krašovića.

Poročilo predsednika Ludovika Koširja

Ze četrto leto podajam svoje poročilo. Najprej moram omeniti vse-trgovski kongres v Ljubljani. Bila je to mogočna manifestacija vsega trgovstva ter so se na zborovanjih temeljito razpravljala vsa najvažnejša vprašanja, ki zadevajo trgovstvo. Na kongresu navzočemu trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću smo točno objasnili vse težave, ki jih preživlja trgovski stan, da je v svojem odgovoru priznal, da so se zgodile trgovstvu težke krivice in da je trdno odločen, da te v najkrajšem času popravi. Žal je to zatrdilo ostalo le neizpolnjena obljuba. Minister Vrbanić je kasneje odstopil, dobili smo novega ministra in sedaj imamo že tretjega ministra za trgovino. Ves nadloge pa so ostale in še naprej tarejo trgovski stan.

Predsednik Košir omenja nadalje mnogo previsoko obdažbo podeželskih trgovcev. Kriza teh je že na vrhuncu, ker nimajo zlate rezerve, iz katere bi lahko plačevali take visoke dajatve. Vehementno napade krošnjarsko nadlogo ter zlasti graja, kako krošnjari z raznimi triki sleparijo podeželsko prebivalstvo ter napravljajo trgovcem na deželi velikanske škodo, pri tem pa ne plačujejo nikakega davka. Apelira na pristojnega sreskega podnačelnika ter prosi, da se kaznujejo krošnjari z najvišjimi dopustnimi kaznimi, ker le na ta način bo mogoče doseči, da se bo ta nadloga za podeželske trgovine omejila. Upoštevati je treba tudi to, da trgovci, če ne bodo imeli zaslužka, tudi davkov ne bodo mogli plačevati.

Nadalje omeni predsednik, da je združenje predlagalo Zbornici, naj se v strokovnih nadaljevalnih šolah uvedejo za trgovske vajence posebne učne ure, tako da bi se ti povsem ločeno poučevali in ne

in Franca Janžekovića. Predsednik Košir je nato pozdravil vse zborovalce, zlasti pa okrajnega podnačelnika Hartmana in tajnika Zveze trg. združenj dr. Pustiška. Nato se je v pietetnih besedah spominjal umrlih članov ter so zborovalci počastili njih spomin.

Občni zbor je prešel nato na dnevni red in odobril zapisnik zadnje glavne skupščine, nakar je sledilo

obenem z obrtniškim vajenci. Združenje bo za tekoče leto zaprosilo Zbornico za izdatnejšo podporo za strokovno nadaljevalne šole na njegovem območju.

Obenem apelira na članstvo, da upošteva navodila zadnje okrožnice z ozirom na izbiro trgovskih vajencev, ker bo predsedništvo združenja v bodoče odklonilo odobritev učne pogodbe, če vajenec ne bo pokazal zadostne šolske obrazbe.

Skupščina je že v letu 1936. sklenila, da se uvedejo obvezni pomočniški izpiti. Ker se pa takrat ni obenem tudi določilo, ali naj krije stroške za te izpite delodajalec ali delojemalec, se izpiti dosedaj niso vršili. Potrebno pa je, da pričnemo z izvajanjem sklepa, ker bodo končno tudi delodajalci pričeli zahtevati, da se

Poročilo tajnika Coklina

Uvodoma omenja tajnik Coklin naredbo finančnega ministra, da se bo pridobitna pobirala letos po stari odmeri. Ta naredba pa je postala precej iluzorna s tem, da so davčne uprave pozvale veliko število davčnih zavezancev, da vložijo letos prijavo o svojih dohodkih, ker da so se njih dohodki zvišali. Tudi davčni zavezanci, katerih dohodki so padli za 25%, morejo vložiti novo prijavo, vendar pa morajo ti prijavi priložiti še posebno prošnjo, ki se kolkuje s kolkom 10 din. Mnenje davčne uprave o zvišanih dohodkih je čisto brez podlage, zlasti v okrajih združenja. Dohodek od hlmeja je znatno padel, sadje je obrodilo le v nekaterih krajih, zaradi živinskih kužnih bolezni so odpadli vsi sejmi, vrhu vsega pa so krošnjari in šušmarji vzeli trgovcem ves zaslužek. Skoraj vsem trgovcem so se zato dohodki

trgovski pomočniki izkažejo tudi z izpričevalom o opravljenem pomočniškem izpitu. Da to vprašanje že takoj uredimo, prosim navzoče, da staviijo predloge glede kritja prej omenjenih stroškov.

G. Smeh predlaga, naj plača polovico stroškov za pomočniški izpit delodajalec in polovico delojemalec. Soglasno sprejeto.

V nadaljnjem prosi predsednik člane, da točneje plačujejo prispevke za združenje, ker so ti tako malenkostni, da jih pač vsak trgovec lahko pravočasno plača. Ni čudno za trgovski stan, če mora predsedništvo združenja nadlegovati pristojno sresko načelstvo, da izterja te prispevke.

Predsednik še tople priporoča članom, da se vsi brez izjeme naročijo vsaj na sobotno številko Trgovskega lista. Naročnina 50 din za vse leto, to je 1 din na teden je vendar tako nizka, da jo zmore tudi najmanjši trgovec. Če se trgovci naročujejo na vse mogoče druge liste, je pač dolžnost, da v prvi vrsti upoštevajo svoje stanovsko glasilo, ki se bori za trgovske pravice.

Končno se je predsednik Košir zahvalil vsem sreskim načelstvom za izkazano pomoč, v upanju, da je bodo trgovci deležni tudi v bodoče.

Toplo se zahvaljuje Zbornici in Zvezi, ki sta združenje vedno rade volje podpirale.

predmete po lastnih ali celo izpod nabavnih cen. Pri vseh teh predmetih je zaslužek tako minimalen, da ne krije vedno niti izdatkov za davek. Podeželski trgovci proda pa ravno teh predmetov največ, ker so prodajo manufakture, pletenin in druge galanterije prevzeli krošnjari. Ta nelojalna konkurenca silno škoduje drugim trgovcem, a ne koristi niti onim, ki jo izvajajo, ker je znano, da si trgovec z nelojalno konkurenco še nikdar ni pridobil stalnih odjemalcev. Uprava združenja mora tako nelojalno konkurenco nekaterih trgovcev najstrože obsoditi in bo nastopila proti njej z vsemi sredstvi.

Skupščina je leta 1932. soglasno sklenila, da se člani našega združenja obvežejo, da ne bodo ob novem letu delili koledarjev in ob različnih praznikih posebnih daril svojim odjemalcem. Ta sklep je še vedno v veljavi ter se radi tega opozarjajo posebno novi člani, da se po tem sklepu ravnaajo.

O delitvi koruze in moke po občinah

Obljubljeno je bilo, da se uputnice za brezplačen prevoz koruze in moke ne bodo več izdajale, a se sedaj kljub temu izdajajo.

V prvo moram najodločneje poudariti, da trgovci nikakor nečajo preprečiti podpiranja siromakov. Ako bi podeželski trgovci seštelili one zneske, ki so jih v blagu kreditirali revežem, čeprav so vedeli, da jim ti krediti ne bodo nikdar povrnjeni, bi se ubožna akcija države razblinila v nič.

Sicer pa je treba to akcijo za uboge pogledati malo bliže. Občine delijo koruzo in moko le proti takojšnjemu plačilu. Siromak nima toliko gotovine na razpolago, da bi se založil z moko ali koruzo za daljši čas, temveč more kupiti le malenkostne množine za vsakdanjo potrebo. In če kupi sedaj tak revež pri občini 20 kg koruze, ki je morda 20 par pri kilogramu cenejša kakor v trgovini, znaša podpora države v tem primeru recí in beri cele 4 din, pri moki pa nekaj več.

Pripeti pa se tudi, da se občine nečajo ukvarjati z nadrobno prodajo in da prodajajo le v celih vrečah. Kje pa ima revež 300 din, da bi si kupil celo vrečo?

Kaj pa velja ta ubožna akcija državo oz. bolje rečeno davkoplačevalce? Na tovarnini izgubi država ca. din 2.500'— efektivnih, na davkih in na drugih dajatvah pa din 1.000'—, skupaj ca. 3.500 din

Proti nelojalni konkurenci

Vedno več pritožb prihaja, da nekateri trgovci prodajajo sol, petroleje, moko, sladkor in druge

pri 10 tonskem vagonu. Ako vzamemo, da je v občini 100 revežev, ki dobijo po prejšnjem računu po din 4— podpore, odpade na vse din 400—, medtem ko pride največji del siromakom namenjene podpore v nepravne roke.

Nujno je potrebno, da se najde primernejša oblika za delitev državne podpore, tako da bodo te v resnici deležni samo potrebni reveži in da se z njo ne bo ubijala trgovina.

O krošnjarstvu

Združenje je na pobudo zborn. svet. Čukale in g. Zdolška uspešno interveniralo zaradi krošnjarske nadloge. Delegacija Zbornice, v kateri sta bila tudi prej omenjena gospoda, je opozorila gospoda bana na kvarno delovanje krošnjarjev. V resnici so se krošnjarji izgnali iz naše banovine. Tisti čas smo lahko dokazali, da Slovenija lahko tudi brez krošnjarjev živi. Medtem pa so se zopet vrnili krošnjarji.

Dognano je, da krošnjarji ne morejo prodati svojega manjvrednega blaga drugače, kakor da se poslužijo raznih trikov. Tajnik navaja nato nekaj takih primerov.

Združenje je že podvzelo korake, da bi se omejilo krošnjarstvo pločevinaste posode, a ni imelo uspeha. Predvidena je tudi akcija za odpravo krošnjarstva s steklenino in porcelanasto posodo.

Umestno bi morda bilo, da bi trgovci zahtevali pri občinskih upravah, da se vpelje trošarina na blago, ki ga prodajajo krošnjarji. Trošarina naj bi se pobirala pavšalno in znašala od 1000 do 50 din.

Ta trošarina naj bi se pobirala za vsako potovanje po dotični občini. Krošnjar bi imel dolžnost še pred začetkom prodaje v občini zglašiti se v občinski pisarni in plačati proti potrdilu odpadajoči znesek. Uvedle naj bi se kazni za neplačevanje trošarine in nagrade za one, ki bi privedli na občino krošnjarje, ki niso plačali trošarine.

Nabavljalne zadruge državnih nameščencev

prav pridno preurejajo svoja pravila po novem združnem zakonu, da bodo za bodoče lahko sprejemale kot člane tudi konsumente, ki niso ravno državni nameščenci. Tajnik omenja, kako kupujejo nekatere zadruge tudi velika posesta. Ker ne plačujejo davkov, je seveda tudi njih dobiček velik.

Govori se mnogo, da bodo zadruge sploh čisto izrinile trgovce in čisto prevzele njih posle. Vpraša se: kdo pa bo takrat plačeval davke? Kajti ta kvadratura kroga res ni mogoča, da bi zadruge prevzele trgovcem vse odjemalce, trgovci pa naj bi še nadalje plačevali davke! Vse, kar je prav!

O lesni stroki

V preteklem letu se je pri združenju ustanovila sekcija lesnih trgovcev ter so bili v odbor izvoljeni gg.:

Iz sreza Celje: Srebotnjak kot predsednik, Borlak, Hofbauer. Iz sreza Gornji grad: Pečovnik, Goltnik, Juvan, Marovt, Petrin.

Iz sreza Šmarje: g. Veršec.

Delo sekcije je bilo živahno. Odbor sekcije je sklenil, da izda nakupovalcem za les posebne legitimacije, da bi se s tem zajezilo šušmarstvo v lesni trgovini. Člani so svoje nakupovalce prijavili in se bodo legitimacije te dni dostavile.

Predsedništvo združenja se je s posebno vlogo obrnilo na Zbornico in Zvezo trgovskih združenj, naj bi intervenirale še pri ostalih združenjih, da se povsod vpeljejo obvezne legitimacije za nakupovalce.

Odbor sekcije je tudi sklenil, da mora vsak prosilec za obrt lesne trgovine položiti pred izpraševalno komisijo sekcije izpit, če je dovolj izvežban za samostojno vodstvo lesne trgovine.

Izkazalo se je, da je bil ta sklep odbora nujno potreben, saj so se

predstavili komisiji kandidati, ki niso imeli o lesni trgovini niti pojma.

Predsedništvo združenja je prosilo Zbornico za intervencijo, da bi se jasno določile pravice žagarjev do lesne trgovine. To je bilo potrebno, ker so nekateri šušmarji najeli eno ali več žag in sedaj nemoteno kupčujejo z lesom. Žagarstvo vendar ni nič drugega kakor lesna trgovina. Izjeme naj bi veljale le za one žagarje, ki to obrt tudi sami svojeročno izvršujejo.

Ovadb radi šušmarstva v lesni trgovini smo preteklo leto vložili 52. Mnoge ovadbe so tudi prepslošne in radi tega nimajo zaželenega učinka. Ugotovili smo pa, da je vsaka ovadba, ki je bila količjak podprta z dokazi, prinesla šušmarju kazen.

Računski zaključek

za leto 1938. izkazuje din 155.099 dohodkov in 87.945 din izdatkov, torej 68.154 din presežka.

Čisto premoženje združenja je naraslo na din 278.026—.

Predsednik nadzornega odbora g. Vizovišek poroča, da je nadzorni odbor našel celotno poslovanje pisarne v najlepšem redu ter želi, da bi se tudi v bodoče opravljalo društveno premoženje z enako vzorno vestnostjo. Končno predlaga, da se izreče upravi razrešnica. (Soglasno sprejeto.)

Proračun izkazuje din 89.500— izdatkov in prav toliko dohodkov.

Predsednik pojasnjuje posamezne postavke proračuna. Vnesla se je tudi postavka din 1.800— za sekcijo lesnih trgovcev. Proračun je bil v predlagani obliki soglasno sprejet.

Sprejeti so bili naslednji samostojni predlogi:

Od članov, ki niso na območju združenja direktno obdačeni, se pobira k članarini posebna doklada po zaposlenih pomožnih močeh, in sicer: za vsakega poslovođa po din 300—, za vsakega pomočnika ali pomočnico po din 200— in za vsakega vajenca ali vajenko po din 500— letno.

Vpisnina tujih državljanov se pobira v višini 3000 do 10.000 din.

Spremeni se člen 39. pravil, da se dovoli predsedniku združenja, da razpolaga z imovino v okviru

Predsedništvo združenja ponovno apelira na svoje člane lesne trgovce, da pričnejo sistematično in neizprosno preganjati šušmarje in uspeh nam je zagotovljen.

Na sestanku v Mozirju so zbrani lesni trgovci odločno odklonili uvedbo splavarskega fonda.

Statistika članstva

Koncem leta 1937. smo šteli 582 rednih in 5 prostov. članov, koncem leta 1938. 641 rednih, 6 prostovoljnih članov.

Trgovin z mešanim blagom je bilo 313, z lesom 174, z deželnimi pridelki 50. Ostale trgovine odpadejo na druge stroke.

Pomočnikov je bilo koncem leta 1938. 115, pomočnic pa 146, vajencev in vajenk pa 155.

Predsednik se zahvali tajniku za njegovo poročilo, ki se nato brez debate odobri.

proračunskih postavk v neomejenih zneskih.

Predsednik Košir omenja, da je nujno potrebno, da si združenje priskrbi lastno streho, ker se bo pisarna itak v doglednem času morala izseliti iz dosedanjih prostorov. Ker ima združenje že nekaj gotovine na razpolago, bi se to vprašanje dalo realizirati. Uprava združenja je radi tega sklenila, da predloži skupščini predlog, po katerem se uprava združenja pooblasti za nakup primerne hiše, in sicer naj bi se za to porabil iz premoženja združenja znesek po din 250.000—. Hiša naj bi stala največ din 400.000— in bi se eventualno potrebni primanjkljaji krili s posojilom na kupljeno hišo. Član nadzornega odbora g. Šentjurec toplo zagovarja predlog, ki je bil nato tudi soglasno sprejet.

Tajnik prečita naslednje predloge:

Tvrdba Ed. Suppanz, Pristava, predlaga, da se zniža ključ, po katerem ugotavljajo davčne uprave čisti dobiček na podlagi napravljene prometa, ker je sedanji mnogo previsok.

Član uprave g. Cvenkel predlaga, da bi se one tvrdke izven naše banovine, ki prodajajo predvsem koruzo in moko tukajšnjim trgovcem, tudi tukaj za vse te dobave obdačile. Take tvrdke oziroma njih zastopniki dobavljajo v našo

banovino vagonске pošiljke koruze in moke, vendar niso za te kupčije nikjer obdačene, niti ne plačajo prometnega davka in tako z lahkoto konkurirajo domačim tvrdkam.

G. Sterniša Friderik se pritožuje nad nelojalno konkurenco nekaterih veletrgovcev, ki prodajajo v svojih detajlnih trgovinah razno blago na drobno po istih cenah, kakor jih zaračunajo pri dobavah na debelo trgovcem detajlistom.

G. Leskovšek Frane se pritožuje zaradi krošnjarstva.

Predsednik Košir izjavlja, da bo združenje skušalo vse te predloge izvesti.

Predsednik opozori na načrt zakona o hmelju ter omenja težke krivice, ki bi z uveljavljenjem tega zakona zadele trgovstvo.

Vsi člani odločno zahtevajo, da se vse potrebno ukrene, da se zakon ne uveljavi.

Predsednik poda besedo tajniku Zveze trgovskih združenj

dr. Ivo Pustišku,

ki se zahvaljuje za pozdrave ter omenja, da prinaša tudi pozdrave predsednika Zveze Vidmarja in podpredsednika Verbiča. Nadalje pojasnjuje v daljšem govoru nekatere intervencije Zveze, tako zaradi veleblagovnic, radi prodaje soli, glede krošnjarstva in obdačevanja nabav. zadrug. Dalje omenja novi invalidski zakon, ki bo prinesel trgovstvu zopet občutno škodo, z ozirom na pravice invalidov do obrta, trgovine in krošnjarstva ter določbe o obvezni zaposlitvi invalidov. Zveza je intervenirala tudi radi kaznovanja trgovcev, ki so zaračunavali pri prodaji soli papirnate vrečice posebej ter je dosegla, da se take kazni ne bodo več izrekale.

Zelo obširno je tajnik dr. Pustišek opisal tudi stanje lesne trgovine na domačih in tujih tržiščih.

Poročilo tajnika dr. Pustiška je bilo z velikim odobravanjem sprejeto.

Nato je bil izvoljen za predsednika lesne sekcije g. Veršec iz Podčetrčka.

Ko je bilo še sklenjeno, da se skliče skupna seja uprave ter lesnega odseka, je zaključil predsednik Košir ta, v vsakem pogledu uspešni občni zbor.

Združenje v Brežicah

V četrtek dne 23. marca je bil v gostilni Vidmar v Brežicah 7. redni občni zbor tamkajšnjega združenja. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Ivan Vidmar, ki je po uvodnih formalnostih po-

zdravil zastopnika sreskega načelstva g. Jareca, zastopnika Zveze trg. združenj tajnika dr. Pustiška in zastopnika pomočniškega zbora g. Veničnika. Nato je podal svoje poročilo.

Poročilo predsednika Vidmarja

Leto 1938. ni bilo ugodno za brežiški okraj. Okraj so zadele velike elementarne neizgode in v krajih Bizeljso, Pišce in Sromlje je potolkla toča skoraj vse pridelke. Poleg tega pa je nastala v okraju še živinska bolezen. Kmet, ki je navezan le na izkupiček od živine, sadja in vina, ni imel pridelkov, ki bi jih mogel prodati. Bil je zato brez denarja, zato pa je bil tudi v največji stiski trgovec, ki ni mogel kmetu nič prodati. K vsem tem težavam pa je prišla še krošnjarska nadloga, ki se tudi neprestano veča. Še tisto malo zaslužka, ki je ostal trgovcem, so pobrali krošnjarji. Združenje je zato zaprosilo orožniško postajo v Brežicah, da poostri nadzorstvo nad krošnjarji. Toda tudi vsi trgovci morajo paziti na krošnjarje in takoj vsako protizakonitost krošnjarjev prijaviti.

Položaj zlasti podeželskega trgovca je silno težaven tudi zaradi nelojalne konkurence nabavljalnih zadrug in konsumov, vrhu vsega pa še pritiska trgovce davčna oblast z vedno večjimi davki. V tem težavnem položaju je nujno potrebno, da so trgovci složni in za-

samo dokaz, da se niti trgovci sami ne bore za svoje pravice z zadostno odločnostjo. Nihče naj se zato tudi ne čudi, če niso njih zahteve pravilno upošteevane. Vsaj enkrat na leto bi pač moral vsak trgovec žrtvovati nekaj ur za občni zbor svoje stanovske organizacije.

Na koncu svojega poročila se je predsednik Vidmar zahvalil Zbornici za TOI in Zvezi trg. združenj za vso podporo, ki sta jo obe vedno izkazovale združenju in trgovstvu. Zahvalil se je tudi oblastem, v kolikor so podpirale težnje trgovcev.

Tajnik dr. Pustišek

čimi gorivi, kakor tudi o delovanju odseka lesnih trgovcev. Pojasnil je tudi, kako je z volitvami v Pokojninski zavod. Ob koncu je poudaril, da se Zveza uspešno bori za interese trgovstva. Če nima vedno

uspeha, ni to njena krivda, vendar pa je resnica, da kljub raznim oviram doseže in prepreči marsikaj v korist trgovstva. Poudaril je tudi važnost »Trgovskega lista«, ki je edino stanovsko glasilo in ki z vso neustrašnostjo zastopa trgovske pravice. Zato je tudi važno, da je vsak član združenja naročnik vsaj na tedensko številko. (Odobranje.)

Tajnik je v svojem poročilu podal nato statistiko združenja.

Združenje je štelo ob koncu leta 150 članov, med katerimi je bilo 93 trgovcev z mešanim blagom. 5 obratov je prenehalo, 17 obrtnih dovolitev pa je bilo izdanih na novo. Prijavljenih je bilo 49 pomočnikov, 20 pomočnic in 81 učenec ter učenek. Združenje vzdržuje trgovsko nadaljevalno šolo v Brežicah in Sevnici.

Blagajniško poročilo

je podal Verstovšek Josip. Poročilo izkazuje dohodkov din 23.835'50 in din 19.948— izdatkov. Premoženja ima združenje din 52.358'—.

Po podrobni obravnavi posameznih postavk obračuna za leto 1938. je podal g. Adolf De Costa st. revizijsko poročilo ter ugotovil najlepši red v knjigah in predlagal odboru absolutorij in zahvalo za njegovo delo. (Soglasno sprejeto.)

Nato je občni zbor soglasno sprejel novi proračun, ki izkazuje izdatkov din 20.750'— in v enaki višini tudi kritje. Dodatno k proračunu pojasnjuje g. Josip Verstovšek, da ostanejo inkorporacijske pristojbine nespremenjene. Doklada za one z davčno osnovo nad din 300— 6%, za one pod to osnovo pa din 20—. Zviša se oprotnina vajencev od din 85— na din 100—. G. blagajnik izraža željo, naj članstvo združenja bolj točno plačuje svoj letni prispevek in naročnino na »Trgovski list«.

Predlogi članov

G. Schmidt predlaga, naj združenje intervenira, da se odpravijo knjižice za sol, ker so popolnoma nepotrebne. Nadalje naj bi konsument prejel sol, katero zahteva, n. pr. kreško sol. Te brežiški srez sploh ne dobi v prodajo. Nato pojasni g. dr. Pustišek, da je Zveza glede obojega že pred časom napravila potrebne vloge na odločujoča mesta. Mnogi so se tudi pritoževali zaradi umazane soli. Navzočni zastopnik oblasti g. Jare je predlagal, naj se vsak primer nehijske soli prijavi sreskemu sanitetnemu referentu.

G. Lukež pripominja, da so brežiški živinski in svinjski sejmi velike važnosti tako za kmetijski življ, kakor tudi za trgovino in obrt. Omenil pa je, da so se v zadnjem času pojavile ovire glede izvoza prašičev. Kupci se namreč poslužujejo avloprevoznistva, ker je to prikladnejše in cenejše. Ta prevoz pa je v zadnjem času prepovedal sreski veterinar, češ da je prevažanje prašičev z motornimi vozili prepovedano. Ker so se radi tega delale kupcem-trgovcem neprilike, so ti izjavili, da ne pridejo več na brežiške sejme, kar pa bi pomenilo občutni gospodarski udarec za trgovino in obrt.

Pri slučajnostih navaja g. Černoga, naj se sol splošno računa din 3— za kg.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, se je predsednik Vidmar zahvalil vsem za udeležbo in zaključil skupščino.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo Trgovskemu dobrodelnemu društvu »POMOČ«, reg. pom. blagajni v Ljubljani za izplačano posmrtnino po umrli

Ivani Poliak, soprogi trgovca iz Ljubljane in Francu Verbiču, trg. potniku iz Ljubljane.

Ob tej priliki izjavljamo, da je to edino društvo v bivši ljubljanski oblasti, ki posluje v dobrobit trgovstva in ki ga priporočamo vsemu trgovskemu svetu, da se vanj vpiše in da tudi on uživa ugodnosti, ki smo jih bili deležni mi.

V Ljubljani dne 31. marca 1939.

Svojci

Združenje Črnomelj-Metlika

V petek, dne 3. marca je bil v Črnomlju občni zbor Združenja trgovcev za sodna okraja Črnomelj in Metlika. Bil je to že 10. redni občni zbor združenja, da je to praznovalo že svoj prvi jubilej. Baš zato bi tudi bilo pričakovati, da bi se trgovci v večjem številu udeležili občnega zbora, zlasti še, ker je uprava prav živahno agitirala za udeležbo na občnem zboru.

Poročilo predsednika Petra Korena

Uvodoma je predsednik Koren grajal zlasti one trgovce, ki se kljub povečani agitaciji za občni zbor niso temu vabilu odzvali, kar dokazuje, da se ti še vedno niso zavedli, v kako težavem položaju živi zlasti trgovstvo črnomaljskega okraja. Ne bo za trgovce lepših časov, če se trgovstvo ne bo brigalo za svoje lastne organizacije, ki ga edine morejo ščititi.

Nobenega dvoma ni, da so se razmere za trgovinske obrate danes znatno poslabšale. Prav resno se je treba že vprašati, če bo trgovstvo sploh še moglo vzdržati različna bremena, ki se mu vedno znova nalagajo. Pri tem pa se trgovski interesi prav nič ne ščitijo. To dokazuje znani § 19. obrtnega zakona, po katerem morejo odpreti trgovino rokodelci, tudi če nimajo za trgovino prav nikake usposobljenosti. Prestop iz enega rokodelskega obrta v drugega ni dovoljen brez dokaza posebne strokovne usposobljenosti, za prestop iz rokodelske stroke v trgo-

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Peter Koren, ki je konstatiral sklepčnost in pravilno sklicanje občnega zbora, nato pa pozdravil vse udeležence in zlasti zastopnika Zbornice za TOI zborničnega svetnika Martina Pluta in zastopnika Zveze trg. združenj tajnika dr. Pustiška. Nato je podal svoje predsedniško poročilo, iz katerega navajamo:

vino pa tak dokaz ni potreben. To je vsekakor napačno.

Tudi fiskus zapostavlja interese trgovcev ter daje razne privilegije nabavljajlim zadrugam in konsumom, ki slabe davčno moč trgovstva.

Združenje je storilo že vse mogoče korake, da se položaj trgovstva zboljša, nismo pa mogli doseči še pravih uspehov in deloma tudi zato, ker je med nami samimi zavednost premajhna. Ne stori vsak to, kar bi mogel storiti za napredek svoje stanovske organizacije. Predsednik in uprava združenja pa sama seveda tudi ne moreta delati čudežev. Zato je potrebno, da se trgovci zdramijo, ker jih čakajo še težki časi. Vse kaže na to, da se bližamo velikim prenosom in zato moramo biti na straži, da se bodo naši interesi spoštovali. Zeli, da bi vsi trgovci v bodoče pokazali več borbenosti, zavednosti in odločnosti. (Odobranje.)

Za pozdrav se je nato zahvalil

zbornični svetnik Plut.

Zagotavlja, da bo Zbornica tudi v bodoče vedno podpirala združenje. Nato je poročal o delu zbornice. Zlasti se trudi zbornica, da zatre krošnjarstvo, ki je posebno v Beli Krajini silno razvito. Oblastva postopajo proti krošnjarjem premilo. A tudi trgovci sami bi se morali bolj energično boriti proti krošnjarjem ter vsakega naznaniti. Kjer ni tožnika, tam tudi ni sodnika, pravi pregovor. V drugih okrajih se je zelo dobro obneslo, ker so nastavila združenja posebnega kontrolnega organa, ki je nadziralo delovanje krošnjarjev. Prav tako je zbornica z vso vno more podpirala naš boj proti privilegijem konsumov in nabavljajlim zadrug. Kdor trguje, naj plačuje davke, ki so za trgovino predpisane. Samo takšno stališče je pravično in pravilno.

Nato je govoril o nevarnosti veleblagovnic.

Omenjal je nadalje delo zbornice za omiljenje davčnega bremena ter o prizadevanju zbornice, da so trgovci v davčnih odborih

dobro zastopani. Poročal je tudi, kako je zbornica preprečila razne trgovstvu škodljive nameravane predpise kakor ta, da bi se smela celo toaletna mila, čaji in mineralne vode prodajati le v lekarnah.

Pri svojem delu pa potrebuje zbornica tudi pomoč trgovstva, zato je treba, da ji trgovci o svojih težavah vedno poročajo.

Tudi več solidarnosti je treba med trgovci! Umazana konkurenca ne bi smela biti med trgovci. Priporoča, da se uvedejo uradni drevi, ko bi bila predsednik in tajnik vsem članom združenja na razpolago. Vsak mesec pa bi morali biti redni sestanki trgovcev, ker bi se na ta način solidarnost med njimi povečala. Končno je še govoril o nujni potrebi, da vsi trgovci podpirajo »Trgovski list«, ki je njihov glasilo in ki energično brani njih interese. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci izvajanja zborničnega svetnika Pluta.

Sledilo je

tainiško poročilo Ivana Berdona.

Uvodoma se spominja desetletnice združenja ter navaja nekako bilanco dela združenja. Mnogo važnih vprašanj je ostalo še nerešenih. Predvsem naloga, da se zavest skupnosti in vzajemne pomoči med člani utrdi. Združenje je v ta namen mnogo delalo, vendar so ostali vsi napor skoraj brez uspeha.

Deloma je temu krivo tudi to, da naše združenje, ko tudi vsa druga združenja, ne morejo pokazati velikih uspehov. Tako je ostal brez uspeha boj proti Bafinim filialam, proti privilegijem nabavljajlim zadrug in konsumov, proti krošnjarski nadlogi, proti davčni preobremenitvi in nejasnosti predpisov. Vendar pa so bili na drugi strani doseženi tudi lepi uspehi in tudi na te se ne sme pozabiti. Tako je bila organizacija trgovstva izvedena v vsej državi, obrtna zakonodaja je izenačena, strokovno šolstvo se je nekoliko zboljšalo,

tudi glede veleblagovnic se je nekaj doseglo in tudi marsikatera naša davčna zahteva je bila izpolnjena. Dosegli pa bi še več, če bi bila zavednost trgovstva vedno na višku.

Omenja tudi zboljšanja, ki so se dosegla doma. Združenje je bilo reorganizirano. Za trgovski naraščaj se je ustanovila knjižnica. »Trgovski list« je izdal lepo dolensko številko, v kateri so bile navedene vse naše potrebe.

Število članstva se je nekoliko zvišalo; napačno pa bi bilo, če bi kdo zaradi tega sklepal na zboljšanje razmer, ker gre večina novih trg. obratov na rovaš § 19. obrtnega zakona, katerega so se poslužili nekateri obrtniki.

Koncem leta 1937. je imelo združenje 183 članov, 12 pomočnikov in 12 pomočnic, ter 27 vajencev in vajenk. Koncem leta 1938. pa je imelo 192 članov, 14 pomočni-

kov in 10 pomočnic, ter 22 vajencev in vajenk.

Koncem svojega poročila se je tajnik zahvalil Zbornici in Zvezi za pomoč ter predsedniku Korenu, ki je s svojo požrtvovalnostjo največ pripomogel, da se je vršilo poslovanje združenja v redu.

Tajnik Berdon je podal nato še računski zaključek, ki izkazuje 41.799 din dohodkov in prav toliko stroškov. Zaostale članarine je še 14.000 din.

Soglasno se sprejme predlog nadzornega odbora, za katerega je poročal g. Lavrič, da se da upravi absolutorij. Soglasno se sprejme tudi novi proračun v višini 21.300 din. Prav tako je bilo soglasno sklenjeno, da ostane čla-

narina ista ko lani in da se vsa dolžna članarina izterja.

Nato je obširno in živahno poročal o delu Zveze njen tajnik dr. Pustišek. Njegovim zanimivim izvajanjem so sledili zborovalci z vidnim zanimanjem ter živahno pozornostjo ter jih nagradili z glasnim odobravanjem.

Za boljše poštne in železniške zveze Belokrajine

Občni zbor je sprejel še resolucijo, ki ugotavlja, da sedanje uradne ure pri poštini uradih ne ustrezajo potrebam trgovine. Deloma zaradi slabih zvez deloma pa radi neprimernosti uradnih ur, ne more trgovec nikdar z obratno pošto odpraviti svojih pošilk. Uradne ure naj se zato podaljšajo do pol enih popoldne ali pa naj se popoldne odpro uradi že ob 2. uri, zato pa naj se zapro že ob 5. uri

Upamo, da bo poštno ravnateljstvo tej več ko skromni želji ustreglo.

Sedanje železniške zveze so neugodne, saj traja vožnja iz Črnomlja v Ljubljano in nazaj osem ur, iz Metlike pa še več. Ker so opoldne v Ljubljani trgovine in uradi zaprti, izgube Belokranjci v Ljubljani po dva in tudi tri dni. Uvedejo naj se pospešeni vlaki na progi Karlovec-Ljubljana v obeh smereh.

Sklenjeno je bilo nadalje, da sme učna doba trajati najmanj dve in največ tri leta. Če ima učenec vso oskrbo pri gospodarju, potem ni treba gospodarju plačevati vajencu odškodnine. Če pa te nima, mu mora plačati v drugem letu najmanj 100, v tretjem pa najmanj 150 din na mesec.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je predsednik Koren zaključil občni zbor.

Združenje v Kamniku

V novi restavraciji Uršič v Majstrovici ulici, ki pomeni za Kamnik novo lepo pridobitev v tujskoprometnem oziru, se je zbralo trgovstvo kamniškega okraja na skupščini, ki je bila obenem tudi lepa proslava 20letnice stanovske organizacije.

Odlična udeležba članstva je zborovanje še posebej povzdignila in moramo upravi, ki ji načeluje res agilni in požrtvovalni predsednik Stergar, iskreno čestitati.

Poročilo predsednika Stergarja

Lansko leto je mogel poročati razveseljevejša dejstva kot pa danes in ugotoviti, da se je trgovina zboljšala.

Danes tega ne more trditi. Zbral je nekaj podatkov, ki nazadovanje trgovine jasno dokazujejo.

Na kamniški železniški postaji se je naložilo leta 1937. 228 vagonov apna, lani pa le 133, leta 1937. 516 vagonov rezanega lesa, lani pa samo še 189 vagonov, tesanega lesa se je v l. 1937. naložilo 338 vagonov, lani pa samo 216. Padel je izvoz in s tem tudi kupna moč našega kmeta.

Trgovske organizacije so skušale po svojih močeh od pomoči vsem nedostatkem, ki so se pojavljali na lesnem tržišču. Beograd pa ostaja za pametne nasvete gospodarstvenikov več ali manj gluh, pa čeprav se je hotelo s tem le dobro držati!

Precej otežuje izvoz lesa tudi naša lokalna železniška proga, ker se ne sme zaradi slabe proge izrabiti polna teža vagonov. To dela našim izvoznikom veliko škodo.

Da so naše blagovne tarife itak že previsoke, ni treba posebej omenjati. Namesto da bi se znižale, se nam obeta s 1. aprilom celo njih zvišanje.

Če pa že tarife vedno zvišuje uprava, pa naj bi vsaj nekaj storila za zboljšanje proge, posebno kamniške!

Kamniška proga je ena izmed najdonosnejših v celi državi. To dokazujejo številke. Tako je izkazala kamniška proga v letu 1937. okrog din 9.000.000 — čistega dobička. To se pravi, da odpade na 1 km na kamniški progi 494.000 dinarjev, medtem ko daje 1 km v ostalih delih države ca. 255.504 din. Kamniška proga je torej za 93% bolj rentabilna kot ostale proge v državi.

Kaj pa dá država nazaj za popravilo in obnovo železniške proge? Nič! Namreč celih 100.000 din kakor je letos obljubljeno. To pa je za tako rentabilno in prometno ter obremenjeno progo ravno toliko kakor nič! In tako je dejansko stanje tako, da tračnice niso bile obnovljene od zgraditve naše proge, t. j. od l. 1889. (torej 50 let). Tu tiči torej vzrok, da se ne smejo 15 tonski vozovi s polno težo nakladati. Ni kredita, pa ga ni za našo progol!

Tako gen. direkcija železnice samo pobira, ne daje pa nič. Slično postopa tudi naša finančna uprava.

Članstvo samo je na skupščini pokazalo izredno disciplino in razumevanje za vse predloge in vprašanja.

Zborovanje je otvoril predsednik Stergar. Pozdravil je zastopnika Zbornice za TOI svetnika g. Senice in zastopnika Zveze trg. združenj tajnika Šmuc. Lesni odsek zveze je zastopal industrialec Riedl.

Nato je podal naslednje predsedniško poročilo:

Pri padajočem prometu in zaslusku se zahteve davčne uprave vedno bolj zvišujejo in uvajajo neštete nove dajatve, tako da bi moral imeti res vsak davkoplačevalec cel indeks ali register, kjer bi moral imeti vpisane vse dajatve!

Letos obhajamo tudi 20letni jubilej, odkar se je združenje oziroma gremij ustanovil.

Po preteku 20letnega obstoja našega stanovskega združenja naša bilanca dela ni sila zadovoljiva. Mnogo težav in naporov smo ta čas prestali, v mnogem tudi uspeli, žal pa tudi mnogo svojih pravic še vedno nismo dosegli. Združenje kakor tudi posamezniki smo vložili mnogo truda in napora za trgovstvo in mnogi naših sodelavcev, žal, niso več živi v naših vrstah. — Vsem tem bodi ohranjen lep spomin!

Pregled dela združenja

Nekaj uspehov pa — hvala Bogu — moremo danes podčrtati, ki smo jih izvojevali v teku 20 let. Ti uspehi so: teh 20 let smo imeli 5 konsumnih društev!

Leta 1921. se je ustanovilo delavsko konsumno društvo, tako zvano rdeče. Precej žrtev je bilo treba v tem konkurenčnem boju. Po triletnem obstoju je ta konsum izginil. Leta 1926. se je ustanovil konsum pod imenom »Ekonom«, zadruga bivše »Samostojne kmetijske stranke«. Seveda se je eno leto nato ustanovil konkurenčni konsum bivše Slov. ljudske stranke. Razumljivo je, da je ta konkurenčni boj legalno trgovino stal precej denarja in moralne sile, da nismo podlegli mi, ampak konsumi. — Leta 1926. se je ustanovil tudi uradniški konsum, ki pa je tudi le malo časa vegetiral.

Leta 1927. se je ponovno ustanovilo delavsko konsumno društvo, ki pa tudi ni imelo življenjske možnosti.

Tako smo torej z našim napotom pekepali vseh pet konsumov v našem mestu, za kar ne gre mala zasluga mojemu nekdanjemu sodelavcu in boritelju Klemenčiču senj.

Mi načelno nismo proti združenstvu, nasprotno: smatramo idejo za koristno, vendar le, če se vodi v pravi smeri ter na zdravi podlagi pod vodstvom gospodarskega strokovnjaka.

Izmed takih koristnih bi bila n. pr. prav potrebna mlekarstva

zadruga v Tuhinjski dolini in pomagano bi bilo največ s tem kmetu, ki bi imel možnost prvočiti svoje mleko in mlečne proizvode. A na to se nikdo ne spomni.

Silno koristne so tudi živinorejske zadruge, katere pa tudi v našem okraju več ali manj spe!

Ko sem omenil to zadrugištvu, pripominjam ponovno, da bi naši gorati kraji bili zelo dobičkanosni za živinorejo, če bi imel naš kmet potrebna sredstva, da bi si zboljšal svoje travnike in pašnike z umetnimi gnojili, da bi lahko prodajal pitano živino za izvoz, ne pa samo mršavo, ki jo mora že z 2 leti odprodati, ker nima krme. Tukaj bi mogla pač država priti na pomoč s subvencijami, da bi na ta način zboljšala stanje našega kmeta, kar bi bilo brez dvoma tudi v korist trgovini.

Velika nadloga trgovcem so in bodo krošnjariji. Tem priti do živca, je res težko. Dejstvo je, da naše oblasti sicer budno pazijo nanje, vendar pa iznajdljivi krošnjariji že najdejo vedno ovinke. In ti prodajajo vse. Samo nepremičnin še ne! Vse ostalo pa lahko kupite danes pri krošnjarijih, zlasti »Dalmatincih«. Pri tem pa moram prositi našega delegata Zbornice:

V hrvatskih časopisih zadnje čase vedno pogosteje čitamo, da se v Sloveniji preganjajo »Dalmatinci«. (Večina vseh krošnjarjev je res iz okraja Imotski, ki je eden izmed najbolj siromašnih in bednih v državi.) Hrvati vidijo v preganjanju krošnjarjev-Dalmatincev akt politične mržnje. To pa je velika zmot. Nihče ne preganja Hrvatov ali Dalmatincev, temveč ves boj velja le nelegalnemu krošnjarstvu. To pa je nekaj čisto drugega. Prosim zato gosp. delegata Zbornice, da Zbornica dá uradno pojasnilo hrvatskim listom ali pa vsaj gospodarskim kot je n. pr. »Jugoslav. Lloyd«.

Krošnjariji dejansko trgujejo nelegalno z vsem, poleg tega pa se še bavijo s tihotapstvom, n. pr. s saharinom. To je treba pojasniti in prepričan sem, da bodo zlasti gospodarski krogi na Hrvatskem naš boj proti krošnjarjem popolnoma razumeli.

Smatram to pojasnilo v hrvatskih listih tem bolj potrebno sedaj, v času, ko se nahajamo pred sporazumom.

Nadejamo se, da bo s tem sporazumom, s pravičnim in pametnim sporazumom nastala tudi za trgovce boljša doba, ker bomo

barva, plesira in kemično snazi obleke klobuke itd. Skrobi in svetlobila srace. ovratnike in manšete Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul 3

Telefon št. 22-72.

mogli s svojim denarjem tudi v večji meri sami razpolagati.

Dokazali smo, da smo tudi v težkih časih znali dobro gospodariti in bomo tem lažje gospodarili tudi v bodoče, če bomo imeli vsaj nekaj razpoložljivega denarja sami doma na razpolago.

Brez dvoma bo na ta način oživila naša trgovina, ki bo zadovoljila našega trgovca, obrtnika in kmeta in s tem našo lepo Slovenijo in vso našo oomovino Jugoslavijo! (Glasno odobravanje.)

Sledilo je pregledno in izčrpno

poročilo tajnika Klemenčiča.

Poročal je o reorganizaciji Zveze trg. združenj ter o trgovskem kongresu v Ljubljani. Udeleženci kongresa so napravili tudi izlet v Kamnik in si ogledali tovarno »Titan«. Ravnateljstvu tovarne bodi izrečena zahvala za takrat izkazano naklonjenost.

Obširno je poročal tajnik tudi o boju združenja proti krošnjarstvu. Nato je poročal še o delu pisarne združenja ter navedel statistiko članstva:

Združenje je štelu ob koncu leta

1938. 370 članov, 39 pomočnikov in 55 pomočnic ter 25 učencev in 25 učenk.

Vse važnejše zakone, naredbe in pojasnila, tičoča se trgovskega stanu, objavlja redno »Trgovski list« in vabi vse člane, da se v čim večji meri na list naroče.

Obračun, ki ga je podal tajnik Klemenčič, izkazuje 53.280 din dohodkov in 33.127 din izdatkov, da se je premoženje združenja povečalo za 20.123 din.

Za nadzorni odbor je podal poročilo g. Etbin Jerman ter naglasil, da je našlo nadzorstvo vse v najlepšem redu. Predlaga zato razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta.

Proračun izkazuje 26.500 din potrebščin ter je bil brez debate soglasno sprejet.

Samostojni predlog g. Engelmana, da se iz presežka dohodkov da 10.000 din za temeljni kamen Trgovskega doma, je bil po kratkem in stvarnem pojasnjevanju soglasno sprejet.

Glede samostojnega predloga Klemenčiča st. za osnove na bavljalne zadruge je skupščina soglasno odobrila njegova izvajanja

ter pooblastila upravo in še tri člane, da vodijo akcijo za ustanovitev zadruge.

V imenu Zbornice je zborovalce pozdravil zbornični svetnik Senica, ki je zagotovil združenju vso podporo zbornice ter pojasnil navzočnim delo zbornice. Pojasnil je tudi stališče trgovstva glede naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin, krošnjarske nadloge, davčnih zadev itd.

Za Zvezo trg. združenj je izpregovoril nekaj krepkih besed tajnik Šmuc, ki je opravičil zadržanega predsednika Vidmarja. Navzočnim je pojasnil borbo gospodarskih organizacij ter podčrtal dva dosežena uspeha glede novelizacije obrtnega zakona in uredbe o šušmarstvu. Poročal je tudi o vseh ostalih važnih gospodarskih vprašanjih.

Predsednik Stergar je k sklepu izrazil toplo zahvalo Zbornici in njenemu predsedniku Iv. Jelačinu, predsedniku Zveze Stanetu Vidmarju za vso naklonjenost, ki sta jo obe najvišji organizaciji trgovstva izkazovali združenju v vseh 20 letih njegovega obstoja. Pohvalno je omenil tudi delovanje članov davčnega odbora ter nato zaključil lepo uspelo zborovanje.

17.450—, izdatkov din 25.530—, torej primanjkljaj din 8.080—. — Primanjkljaj se bo kril s člansko doklado v isti višini, kakor se je pčirala leta 1938.

Zastopnik Zveze g. Šmuc čestita g. Elsbacherju k jubileju in se mu zahvaljuje za njegovo dosedanje delavnost v korist trgovstva. Pozdravlja skupščino in sporoča pozdrave predsednika Zveze Staneta Vidmarja in zborničnega tajnika dr. Plessa. Poudarja, da je delo združenj zelo težavno, ker so ovire na vseh koncih in krajih. Poroča o obdačbi trgovcev, o konsumih in nabavljalnih zadrukah, o taksiranju nabavnih knjižic, o krošnjarstvu, o določbi § 19. točka 4 z. o ob., o uputnicah in o gospodarskem stanju trgovstva v splošnem. Poziva vse navzočne člane, da se trdno oklenejo svoje organizacije, ker le v slogi je moč in le tedaj se bo dalo kaj doseči.

Predsednik Herlah se tajniku Šmucu prav iskreno zahvaljuje za njegova stvarna izvajanja. Zbornični svetnik g. Elsbacher se zahvali g. Šmucu za njegove čestitke in poudarja, da se bo vedno potegoval za pravice trgovcev, posebno še za one iz laškega sreza.

Daljša debata se je razvila zaradi neke anonimne ovadbe ter se je sklenilo, da se v bodoče anonimna pisma ne bodo obravnavala. Kdor hoče kaj povedati, naj se podpiše. Nepotrebna sumničenja pa se odklanjajo.

G. Germ poroča o dividendah, ki jih morajo trgovci v rudarskih revirjih koncem vsakega leta izplačevati svojim odjemalcem. Te dividende dosegajo ogromne vsote. Poziva prizadete trgovce, naj ne delajo vsak po svoje, temveč naj bo odstotek za določanje dividende pri vseh enak. Nekateri trgovci izplačujejo dividende še celo v višji izmeri nego konsumna društva. S takim postopanjem hudo trpi ugled trgovstva in se dela drugim trgovcem nepotrebna in nelojalna konkurenca.

Zbornični svetnik g. Elsbacher omenja, da je on v tej zadevi interveniral pri generalnem ravnatelju TPD Skubecu. Slednji je izjavil, da mora TPD vsako leto v svojih konsumih doseženi čisti dohodek razdeliti med članstvo. Izrazil je željo, da prizadeti trgovci stavijo TPD konkretne predloge za dajanje oziroma izplačevanje dividend, da ne bi bili trgovci tako hudo prizadeti. To pojasnilo so vzeli navzočni z odobravanjem na znanje.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik se vsem članom iskreno zahvali za njih udeležbo ter zaključil ob 18. uri skupščino.

sto po svoji davčni moči pre malo zastopano. Naj se to razmerje popravi!

Dovozna cesta k železniškemu skladišču je nujno potrebna temeljitega popravila. Tlakovanje s kockami bi veljalo din 270.000—. Za vzdrževanje ceste so dolžne prispevati: uprava železnice, banovina in cestni odbor po eno tretjino. Združenje je s posebno vlogo na cestni odbor opozorilo na to nujno delo, a še ni prejelo nobenega odgovora.

Poštarne razmere bi se zboljšale, ako bi bilo zadostno število poštne osebja. Tako pa ni mogoče v Ptuj uvesti nočne telefonske službe, ki je za poslovni svet silno nujna.

Telefonsko omrežje se je zboljšalo, za kar gre zasluga upravniku pošte v Ptuj, inšpektorju Čušu, kateremu bodi s tega mesta izrečena najtoplejša zahvala.

Dosegli smo, da se poleg časopisov izdaja ob nedeljah in zapovedanih praznikih tudi ostala pismenska pošta v času od 9. do 11. ure. Na žalost se pa ni doseglo, da bi bila pošta odprta že ob 14. uri popoldan.

Obljubljen je poštno-avtobusni promet v Slovenske gorice. Upamo, da ne bo ostalo zgolj pri obljubah.

Upati tudi smemo, da se bo razsvetljava na kolodvoru zboljšala.

Prehajajoč na delo Zveze trgovskih združenj kot naše borbene organizacije, moram kot poseben dogodek omeniti vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani. Sprejete resolucije in predlogi, ki so bili predloženi odločilnim faktorjem v rešitev, čakajo žal še vedno na rešitev.

Končno mi nareka dolžnost, da se najtopleje zahvalim našim zastopnikom v davčnem odboru, in to gg. Lenartu, Brenčiču Antonu in Senčarju Milku. Dalje mi je čast izreči najtoplejšo zahvalo Zbornici za TOI, zlasti pa zbor. svetniku g. Milku Senčarju, ki je bil združenju s svojimi nasveti vsak čas radevolje na razpolago. Izrekam najiskrenejšo zahvalo tudi zbor. tajnikom gg. Ivanu Mohoriču in dr. Plessu ter zbor. konzulentu g. Zagarju. Iskreno se zahvaljujem Zvezi trgovskih združenj, zlasti pa njenemu predsedniku Stanetu Vidmarju, ki je ob vsaki priložnosti neustrašeno zastopal interese trgovstva. Zahvalo sem dolžan tudi obrtnemu referentu magistratnemu ravnatelju g. Zavadlalu, ki je vedno zagovarjal interese ptujskega trgovstva. Združenje izreka zahvalo učiteljskemu zboru trgovske nadaljevalne šole za uspešno delo.

Pri tej priložnosti prosim tudi vse, da podpirajo »Trgovski list«, ki je edini naš stanovski zagovornik in strokovni svetovalec. Dolžnost vsakega trgovca je, da postane naročnik na svoje stanovsko glasilo in ne samo na sobotno izdajo.

Zaključujem svoje poročilo v nadi, da bo s spremembami na odločujočih mestih, ki so se izvršile v naši državi, prišel tudi za trgovstvo lepši čas. Poročilo je bilo z odobravanjem vzeto na znanje.

Poročilo tajnika Osenjaka

Koncem leta 1938. je štelu združenje 155 članov trgovcev, 85 pomočnikov, 80 pomočnic, 28 vajencev in 15 vajenk.

V trgovsko nadaljevalno šolo je bilo lansko leto vpisanih: v II. razred 19 vajencev in vajenk, v III. razred pa 24 vajencev in vajenk.

Redna letna skupščina je bila 26. marca, med letom pa je imela uprava združenja 7 rednih in 2 izrednih seji. Dne 6. januarja je priredilo združenje javno predavanje o napovedi pridobitve. Dne 22. decembra se je vršilo zborovanje trgovcev radi zahteve za ukinitve uredbe o veleblagovnicah.

Tudi tajnik je poudarjal v svojem poročilu, da detajlna trgovina v Ptuj peša, deloma zaradi pre-

Združenje v Laškem

Ker ob določeni uri za sklepčnost ni bilo zadostno število članov navzočnih, odvarja po poteku ene ure predsednik Herlah redno skupščino. Pozdravi vse navzočne člane in članice, prav posebno pa zastopnika Zbornice za TOI in njenega podpredsednika g. Elsbacherja in zastopnika Zveze tajnika Šmuca. Pred prehodom na dnevni red čestita v ime-

nu vsega trgovstva tvrdki And. Elsbacher, katere imetnik je že nad 34 let g. Konrad Elsbacher, ki je dne 12. marca t. l. proslavila svojo pefinisedemdesetletnico. G. Elsbacherja kot podpredsednika zbornice prosi, da bi še nadalje ostal zvest tolmač naših teženj in želja in nam ostal dober in izkušen svetovalec.

govce, o novi uredbi o odpiranju in zapiranju trgovin, ki je na vidiku.

Njegova izvajanja je sprejel zbor z aplavzom.

G. Klemen predlaga, da se čitanje zapisnika zadnje skupščine opusti. Predlog se soglasno sprejme.

Tajnik je poročal, da je bilo v letu 1938. protokoliranih 286 raznih vlog, dopisov, okrožnic, prijav in odjav, ki so bili vsi pravočasno rešeni, prečita v izveščku najvažnejše dopise in okrožnice. Poroča, da je na koncu leta 1938. 181 članov, 64 trgovskih pomočnikov, 43 trg. pomočnic, 36 trg. vajencev in 28 vajenk.

Sklepni račun za leto 1938. izkazuje din 37.048-35 dohodkov in din 25.907-85 izdatkov, preostanek pa din 11.140-50. Čisto premoženje je znašalo din 51.300-50.

V imenu nadzornega odbora poroča g. Klemen, da so člani tega odbora pregledali blagajniško in administrativno poslovanje združenja, ter da so našli vse v najlepšem redu. Predlaga, da se izreče upravi in blagajniku razrešnica. Predlog je bil sprejet soglasno.

Tajnik prečita proračun za leto 1939., ki izkazuje dohodkov din

Poročilo predsednika Herlaha

Nato je omenil naš največji praznik trgovstva, trgovski kongres v Ljubljani, ki je zaradi lepe udeležbe naših tovarišev bratov Bolgarov bil lepa manifestacija bolgarsko-jugoslovanskega prijateljstva.

Glede gospodarskega stanja pravi, da to ni bilo tako, kakor smo pričakovali, posebno še, ker so trgovci preobremenjeni z raznimi davščinami. Naš izvoz se je znižal, cene živini in lesu so začele padati in kmet, ki je naš najboljši konsument, zopet ne ve, kje bi dobil denar za najpotrebnejše. Ako primerjamo doklade v banovinah v južnih krajih, tedaj vidimo, da plačuje dravska banovina najvišje doklade.

Največje zlo za naše trgovce pa je krošnjarenje z manufakturo. Vloženih je bilo nebroj prošenj in zahtev, da se prepove krošnjarstvo, a vse te prošnje so bile zaman. G. trgovski minister je sicer na kongresu v Ljubljani svečano obljubil, da bo napravil rešitve in izdal novo uredbo o krošnjarstvu. Žalibog je ta obljuba do danes ostala neizpolnjena. Težave so tudi z nabavnimi in konsumnimi zadruhami. Te prodajajo članom in nečlanom, imajo posebne olajšave pri prevozu blaga in tudi pri plačevanju davkov.

Trgovci moramo energično proti delovanju teh zadrug protestirati in odločno zahtevati, da se te obdačijo kakor drugi trgovci, ker bo potem tudi odpadlo izplačevanje vsakoletnih novoletnih dividend.

Podobna rak-rana so tudi razni karteli, posebno oni z bencinom in petrolejem. Ti karteli so po večini v rokah tujcev, ki zaslužijo milijone, medtem ko trgovci komaj zaslužijo 10 par pri litru.

Zalostno poglavje so tudi »uputnice« za prevoz žita in moke, ki jih dobivajo občine. Občine moke in žita ne prodajajo samo revnim slojem, temveč tudi zelo premožnim ljudem.

Omenja nadalje določilo § 19. točka 4. zakona o obrtnih, po ka-

terem lahko dobi vsak obrtnik pravico izvrševati trgovino z mešanim blagom brez vsake usposobljenosti. Trgovci zahtevajo, da se pri noveliranju zakona ta določba črta.

Ustanavljanje veleblagovnic je sicer prepovedano do konca tega leta, trgovcev zahteva pa je, da se ustanavljanje enkrat za vselej prepove.

Poročilo g. predsednika je vzela skupščina z zadovoljstvom in aplavzom na znanje.

Zbornični podpredsednik Elsbacher pozdravi vse navzočne v imenu zbornice, se zahvali za pozdrav in za izrečene mu čestitke. Poroča o novih davkih, pritožbah zbornice o izdaji uputnic, o pavalaciji pridobitve za male tr-

Združenje za mesto Ptui

V soboto dne 18. marca je imelo združenje svojo redno letno skupščino v spodnji dvorani Narodnega doma.

Skupščino je otvoril poslevodeči podpredsednik Ivan Snoj, ki je pozdravil zborovalce, zlasti pa zastopnika Zbornice za TOI zbor. svetnika Milka Senčarja, zveznega tajnika dr. Pustiška, predsednika

okoliškega združenja Ivana Rašla, in odposlanca pomočniškega zbora z g. Levičnikom na čelu.

Pred prehodom na dnevni red se spominja umrlih članov, in sicer: Koširja Rudolfa, Toneja Rudolfa, Sircra Franja in Klump Marije. Njih spomin so zborovalci primerno počastili.

Poročilo podpredsednika Snoja

Na vseh zborskih združenja ugotavljamo skozi več let, da naša trgovina peša, ker se ji odvzema možnost razmaha. Postavljajo se ji zapreke od privilegiranih konkurenec v obliki zadrugnih trgovin, ovirajo pa jo tudi razni karteli, krošnjarstvo, nazadovanje izvoza itd. Trgovino duši pa tudi prevelika obremenjenost z davščinami. Vsako leto so novi poviški in tako odpade letos na pasivno Slovenijo novih davščin za okrog 41 milijonov. Posledica preobremenitve se kaže v selitvi industrije iz Slovenije na jug, kjer so manjše davjate. Selitvi industrije pa sledi brezposelnost, ki jo občuti tudi trgovci.

Ptuj sam trpi, ker nima indu-

strije. Zato je tudi ptujsko trgovstvo navezano predvsem na kmetovalca kot konsumenta. Če ta zbog vremenskih neizgovod ali slabih cen pridelkov odreče, ni nikakega nadomestila. Za dvig gospodarstva in trgovine bi bila mestu nujno potrebna industrija. Te pa ne bomo mogli privabiti in ji nuditi pogoj obstoja, ako ne bomo zgradili vodovoda in kanalizacije. To se mora zgoditi, ker brez tega ni napredka, temveč le nazadovanje.

Razširitev banovinske bolnice je v Ptuj druga nujna naloga. Potrebni pa so nujno tudi regulacija Drave, zgraditev novega mosta in zboljšanje cest.

Mesto Ptuj kot eden najvažnej-

ših centrov za izvoz sadja v Sloveniji, kjer sadonosna okolica prideluje do 1000 vagonov žlahtnega sadja, nima za uspešen razvoj sadne trgovine prepotrebnega skladišča za konserviranje sadja.

Lansko leto je bila na pobudo zbor. svet. Milka Senčarja v prostorih združenja seja, katere so se udeležili poleg predsednika okoliškega združenja Rašla tudi zastopniki oblasti, da se zgradi skladišče za sadje. Ugotovilo se je, da je uspeh te akcije v znatni meri odvisen od Prizada. Ker ima Prizad od slovenskega sadja lepe dobičke, upamo, da bo zgraditev skladišča tudi omogočil.

Na zadnjem zasedanju banovinskega sveta se je za to akcijo toplo zavzel banovinski svetnik g. Prelog, kateremu je bila pomoč obljubljena. Izrekam mu najtoplejšo zahvalo s prošnjo, da se še nadalje zavzema za zgraditev skladišča.

Enako prošnjo pa naslavljam tudi na poslanca Marka Kranjca, da skuša v Beogradu pokreniti akcijo za izdatno podporo.

Pri razmerju zastopstva v cestnem odboru opazamo, da je me-

velikih davščin, deloma zaradi nelegalne konkurence konsumov, deloma pa tudi zato, ker je kupna moč prebivalstva zelo padla. Posebni škodljivci trgovine pa so krošnjariji. Proti temu nesolidnemu trgovanju se borimo že leta in leta, odpraviti ga pa ne moremo. Se vedno je neizpolnjena obljuba trg. ministra na ljublj. kongresu.

K spremembi navedbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovalnic je stavilo združenje svoj zelo utemeljen predlog, ki pa na žalost ni bil upoštevan. V novi naredbi je določen odpiralni in zapiralni čas za mesta, kar pa nikakor ne ustreza plujskim razmeram.

Združenje je stavilo svoj predlog k novelaciji zakona o obratih. Zahtevali smo, da se členi, ki ne ustrezajo trgovskemu poslovanju, zlasti pa člen 19. prilagodijo predlogu, ki ga je stavila Zbornica za TOI.

Zvezni tainik dr. Pustišek

se zahvali za pozdrav ter opraviči zveznega predsednika g. Staneta Vidmarja, ki je bil nujno zadržan in se ni mogel osebno udeležiti današnje skupščine.

V svojem zelo poučnem in zanimivem poročilu je omenil v prvi vrsti vsedržavni trgovski kongres. Glede krošnjarstva je poročal, da je Zveza intervenirala pri komandantu žandarmerijskega polka, da je g. komandant želji Zveza ugodil in izdal nalog, da mora orožništvo strogo postopati proti krošnjarjem. Prepoved za ustanavljanje veleblagovnice je samo za eno leto podaljšana, mi pa zahtevamo, da se enkrat za vselej veleblagovnice prepovedo. Borimo se proti temu, da lahko vsakdo, tudi

Ko so bile napovedi za pridobitno končane, je združenje nastopilo na davčno upravo v Ptuj spomenico, naj davčna uprava upošteva, da so trgovci svoje napovedi navedli pravično po svojem prometu. Na žalost pa davčna uprava željam združenja ni ugodila, nasprotno je svoje predloge znatno zvišala.

Blagajniško poročilo poda gospod Hinko Kreft. Prejemkov je imelo združenje din 34.141, izdatkov pa din 34.920. Cisto premoženje združenja je znašalo koncem leta 1938. din 49.202.

Poročilo nadzornega odbora je podal g. Alojz Brenčič, ki izreka upravi, zlasti pa blagajniku, najlepše priznanje. Predlaga upravi in blagajniku razrešnico.

Blagajnik g. Kreft prečita poročilo za leto 1939., ki izkazuje skupno din 85.300 dohodkov. Predlaga, da se članarina odmeri v isti višini kakor lani.

neuradnik postane član nabavljalne zadruge. Če že morajo nabavljati zadrage obstajati, naj bodo člani teh zadrug samo državni namočenci. Omeni uspeh, ki ga je Zveza dosegla glede zaračunavanja vrečic pri prodaji soli. Zveza se je tudi zavzela proti zakupu veleprodaje soli. Za prodajo soli naj postavi država svoja skladišča, prodajo pa naj izvede po svojih finančnih organih. Omeni, da so se pri Zvezi osnovali razni odseki, ki dobro delujejo, zlasti pa odsek lesnih trgovcev ter odsek trgovcev s tekočimi gorivi. Omenil je še razne druge razmere, kar so zborovalci vzeli z odobravanjem na znanje.

Zbornični svetnik Milko Senčar

kot zastopnik zbornice za TOI, se zahvali za pozdrave. Naš izvoz ne prosperira, imeli smo lansko leto dovolj sadja, v največji izvozni sezoni pa se je izvoz popolnoma ustavil v veliko zbugo izvoznikov kakor tudi kmeta. Vzrok je v napaki, ki jo napravila Narodna banka in Prizad. Prizad se briga samo za izvoz pšenice iz spodnjih delov države, Slovenijo pa zanemarija. Apelira na Zvezo, naj se briga, da bo Prizad tudi Slovenijo upošteval!

Za izvoz našega vina je nujno potrebno, da se inozemske uvozne carine za vino našim razmeram primerno znižajo. Kakor je že g. predsednik omenil, je naš Ptuj eden najvažnejših centrov za izvoz sadja, primanjkuje mu pa potrebnih skladišč, ki so za konserviranje sadja potrebna. Zahtevamo, da postavi Prizad v Ptuj silos za sadje! Od te zahteve pa ne odstopimo. Omeni lokalne razmere, zlasti pa davčne zadeve. Zaradi prevelikih državnih in samoupravnih davčev trgovina peša, industrija pa se seli na jug. Naj se lok ne prenapenja.

V občinskem gospodarstvu je marsikaj, kar bi se dalo na en ali drug način zboljšati. S komasacijo nismo nič pridobili, ker je davčna moč slaba, siromaštvo pa veliko. Nimamo vodovoda ne kanalizacije. Da pridemo do teh nujno potrebnih naprav, naj priskrbi občina posojilo. Dovožna cesta je tlakovanja nujno potrebna, da se enkrat preneha trpinčenje živine in ljudi. To delo se mora izvršiti, mi od te naše zahteve na noben način ne odstopimo. Zahtevamo, da se v cestni odbor imenuje toliko število članov, ki bo odgovarjalo davčni moči mesta. Pri zatiranju krošnjarstva ne pridemo naprej. Potrebno bo, da pristavimo sami ljudi, ki bodo krošnjarje zasledovali. Z veseljem moram omeniti, da naše združenje skrbi za naš naraščaj. Uveden je tečaj za strojepisje, v prihodnjem letu pa se bo uvedel tečaj za an-

gleščino in druge tuje jezike, kar pride vse v dobro našemu naraščaju. Zahvaljuje se pomočniškemu zboru, ki nas v tem oziru podpira. Apelira na članstvo, naj pišejo članke v »Trgovski list« (Odobranje.)

Gospod Ornič predlaga, naj se onim članom, ki namenoma ne obiskujejo občnih zborov, naloži primerna globa. Soglasno sprejeto.

Gospod Slawitsch Leopold zahteva, naj se vršijo vsaj enkrat v vsakem četrtletju članski sestanki.

Gospod Ornič omeni, da se delajo vinski trgovini pr izvozu prevelike težkoče. Za izvoz našega vina pride predvsem v poštev Nemčija. Na vsak način bi pa bilo potrebno, da se dajo izvoznikom izvozne premije. Prizad, ki uživa vse izvozne privilegije, bi se moral tudi za vinsko trgovino zanimati. Pri tem bi moral priti v poštev naš kraj, ker je edini, ki prideluje kvalitetna vina. V lokalnem prometu pa je vinu velika ovira previsoka trošarina. Način pobiranja trošarine naj bi se pavšaliral.

G. Senčar omeni: previsoka trošarina omejuje tudi konsum sladkorja. Z zmerno trošarino bi se konsum sladkorja najmanj podvojil in bi pri tem država ne trpela nobene škode, temveč še imela večji dobiček kakor pa sedaj pri tej visoki trošarini.

G. Kreft zahteva, naj se gostščina (najemninska para) pobira od občine po njenem inkasantu.

G. Slawitsch prosi, naj združenje ponovno zaprosi pri kr. banški upravi za dovolitev nedeljskega dela.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je zaključil predsednik Svoj letno skupščino.

Opozorjamo na današnji oglas Prometne banke d. d. v Ljubljani ter jo toplo priporočamo vsem cenjenim naročnikom.

Trgovinske zveze s Spanijo treba obnoviti

S koncem državljanske vojne v Španiji je prišel tudi čas, da čim prej obnovimo svoje direktne trgovinske zveze s Španijo. Ker je naša država že priznala vlado gen. Franca, ta obnovitev ne bo povzročala tako velikih težav, zlasti ker so si mnogi naši izvozniki pred izbruhom španske državljanske vojne ustvarili dobre zveze s španskimi gospodarskimi krogi. Naši izvozniki so v ta namen žrtvovali velike zneske, ki bi se jim z obnovitvijo direktnih trgovinskih zvez s Španijo vsaj delno izplačali. Poleg tega imajo naši izvozniki zamrznjene v Španiji velike zneske in tudi zaradi tega je treba, da čimprej obnovimo direktne trgovinske zveze s Španijo.

Od državljanske vojne razdejana španska mesta bodo potrebovala velike količine stavbenega lesa, ki bi ga mi mogli z lahkoto dobavljati. Tudi v tem je razlog, da bi čimprej stopili v direktne stike s španskimi uvozniki.

Nekateri so predlagali, da bi se za prvi čas, dokler niso obnovljeni direktni stiki, posluževali italijanskega posredovanja. To je silno nesrečna misel. Kajti ni le to posredništvo zelo drago, temveč nas more za dolgo vrsto let ovirati, da bi prišli v direktne stike s Španijo. Je pa tudi popolnoma nepotrebno italijansko posredništvo, če se mi potrudimo, da čimprej sklenemo s Španijo, če že ne trgovinsko pogodbo, pa vsaj trgovinski provizorij. Bilo bi že prav velika zaostalost, če ne bi tega prav hitro sklenili.

Upoštevati je treba tudi to, da bodo vse države kar tekmovala med seboj, katera zasede kot prva španski trg. To je tudi naravno, kajti čim kasneje bo prišla katera država na španski trg, tem manj ugodne pogoje bo tudi imela. Res ni treba, da bi bila med temi zakasnelimi državami tudi naša.

Za naše izvoznike je največjega pomena tudi vprašanje, po kakšnem tečaju se bodo plačale naše zamrznjene terjatve v Španiji. Španska pezeta je od izbruha državljanske vojne zelo nazadovala, zato tudi današnja pezeta ni to, kar je bila v času dobave našega blaga Španiji. Naši izvozniki so tri leta zaman čakali na likvidacijo svojih terjatev v Španiji in zaradi tega imeli velike izgube. Iz vseh teh razlogov bi bilo le pravično, da se naše zamrznjene terjatve v Španiji likvidirajo po tečaju, da je ena španska pezeta enaka enemu švicarskemu franku.

Nujno potrebno je, da se naravnost s pospešenim tempom dela za obnovo direktnih trgovinskih pogajanj s Španijo. Takoj bi se morala začeti vsa dela za pripravo trgovinskih pogajanj, k tem pa je treba pritegniti tudi naše praktične gospodarske ljudi, zlasti pa one naše izvoznike, ki imajo izkušnje na španskem trgu in ki so si znali ustvariti dobre trgovinske zveze.

Vsako odlašanje bi bilo le škodljivo in zato naj se prične čimprej delati za obnovo direktnih trgovinskih zvez s Španijo.

Jemljemo z zadoščenjem na znanje

»Slovenec« je objavil članek o predlaganem novem načrtu zakona o hmelju. Članek navaja, da so ta osnutek v Bački odklonili trgovci in hmeljarji, iz nadaljnjih izjavljanj v članku pa sledi, da ga odklanjajo tudi hmeljarji in trgovci v Sloveniji. Zakaj ga vsi odklanjajo, to članek zelo jasno pove in naštevava vse hibe in vse težke napake načrta. Članek se končuje s konstatacijo, da predlagani zakon ni prav nič potreben.

Upamo, da bo po teh jasnih in odločnih izjavljanjih nepotrební načrt tudi pokopan in s tem pomirjeni hmeljarji in trgovci, ki so se pač upravičeno razburjali zaradi nemogočih določb osnutka zakona.

Radovedni smo le, kdo si sme lastiti žalostno zaslugo, da je tako po nepotrebnem razburil ljudi!

Razstavo izbranih belokranjskih pisanic

Privedi Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani v okviru svojih jubilejnih prireditvev na evetno nedeljo dne 2. aprila t. l., Novi trg št. 4/I. Letos praznuje namreč svojo dvajsetletnico in privedi več razstav, ki bodo pokazale podrobno delo zavoda med našim podeželskim ženskim svetom, organizacijo dela, propagando itd. Priredil bo tudi več predavanj.

Obenem z razstavo pisanje bo tudi razstava narodnih prtičkov in najmodernejših čajnih in kavni garnitur.

Vstopnine ni. Vabljeni prijatelji domačega dela!

Na prodaj so »Dolenjske toplice«. Pojasnila daje Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Politične vesti

Predsednik francoske vlade Daladier je imel v sredo zvečer po radiu govor, ki so ga prenašale tudi angleške, švicarske in ameriške radijske postaje. Odgovarjal je Italiji in Nemčiji. Uvodoma je naglasil, da se obrača na vse, ki si žele miru v časti in v svobodi svoje domovine in je prepričan, da se bo s temi plemenitimi ljudmi lahko sporazumel. Vsi se s strahom sprašujemo, če so naše domovine še varne, ko pa se danes trgajo pogodbe, se preden so se začele izvajati. Tisti, ki se ne pripravljajo na obrambo, so danes sokrivci takega postopanja in nasilja. Tekma v oboroževanju postaja vedno hujša, toda oboroževanje je nujno.

Nato je naglasil, da hoče Francija mir, toda mir svobodnih mož. Navaja kakšna je sila Francije. Francija je predvsem edina in hoče braniti svoje ideale in svoje pravice. Francija je danes močnejša kakor je bila kdaj koli. Francija sovraži vojno, toda ves narod se bo dvignil kot en mož, da si brani svobodo. Francija je močna, ker je njeno gospodarstvo danes dobro. Vse gospodarstvo se vodi danes po načrtu. Francoski denar je trden in zaupanje v Francijo se vrača. Včeraj, v sredi najtežje mednarodne krize, je prišlo v Francijo 4000 kilogramov zlata. Nato je razložil, zakaj je morala vlada zahtevati in zakaj je tudi dobila velika poobla-

stila. Na podlagi teh pooblastil je izdal že več odredb, ki jih je sprejelo ljudstvo z navdušenjem in se povsod poprijelo dela.

Moč Francije je nadalje njena silna armada in njeni odlični poveljniki. Moč Francije so njena posestva po vsem svetu, moč Francije so njene moralne in duhovne vrednote, moč Francije so tudi njena prijateljstva in zavezništva. Na podlagi svoje moči ne bomo dopustili, da bi samo moč, nasilje in samovolja urejevali razmerje med narodi.

Daladier je nato govoril o odnosih Francije do Italije. Dne 7. januarja 1935. sta Francija in Italija podpisali pogodbo v Rimu, s katero naj bi bila za vedno urejena vsa vprašanja med Francijo in Italijo. Mi smo takrat odstopili Italiji ozemlja v Afriki in ji dali gospodarske ugodnosti in v etapah bi se uredilo tudi vprašanje Italijanov v Tunisu. Ta pogodba se je začela izvajati in o tej pogodbi se ni govorilo ves čas abesinske vojne. Šele s pismom grofa Ciana z dne 17. decembra 1938. nam je bilo sporočeno, da ta pogodba ne velja več. Mussolini je v svojem zadnjem govoru dejal, da je bil svet pravično poučen o italijanskih zahtevah, ker da so bile te navedene v notih z dne 17. decembra 1938. Teh besed ne razumemo, ker v tistem pismu teh zahtev ni bilo. Zato bodo listi objavili jutri pismo italijanske vlade in naš odgovor. V svojem pismu pravi namreč italijanska vlada, da je Italija osvojila Etiopijo in da je dobila s tem nove pravice. Takšnega tolmačenja pa

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni

ROGAŠKI SLATINI

mi ne moremo priznati, ker bi vsaka zasedba prinašala še nove pravice.

Na vsak način pa mora ponoviti, da Francija ne bo odstopila niti pidi svoje zemlje. Francoska vlada želi izvajati pogodbo iz l. 1935. Nato je Daladier ovrgl trditve, da bi bili Italijani v Tunisu v večini.

Daladier je nato govoril o francoskih odnosih do Nemčije. S sporazumom v Monakovem je Francija dokazala svojo dobro voljo, nato še z decembrsko pogodbo o nenapadanju. V tem duhu je poslala v Berlin tudi skupino gospodarstvenikov, da bi se organiziralo gospodarsko sodelovanje z Nemčijo. Zasedba Češke in Moravske pa je zadala temu trudu Francije največji udarec. Več let se nam je govorilo o samoodločbi narodov, danes pa se nam govori o »življenjskem prostoru«, ki pa ni nič drugega ko stremljenje za vedno novimi zasedbami. Kako naj bi ne bila Evropa po vsem tem razburjena? Na koncu svojega govora je Daladier vabil vse narode k sodelovanju ter izjavil, da je moč Francije popolnoma nedotaknjena in da hoče služiti samo miru. Francija hoče dokazati vsemu človeštvu, da ne stremi za ničemer drugim, kakor da služi človeku in človeškim idealom.

Vtis Daladierovega govora je bil po vsem svetu zelo močan. Vsi listi poudarjajo miren ton njegovih izjavljanj, ki pa so bila hkrati zelo odločna. V Italiji so z govorom nezadovoljni ter pravijo, da je ostala Francija nepopustljiva. Prepada med njo in Italijo da se bo zaradi tega le še povečala.

Bivši angleški zun. minister Eden je imel po radiu govor, ki je bil namenjen za Avstralijo. V svojem govoru je naglasil, da morajo demokracije narodi reorganizirati svoje življenje. Kadar postane v politiki edino odločujoči činitelj sila, se morajo miloljubni narodi združiti proti tej sili.

Chamberlain je v parlamentu na razna vprašanja odgovoril, da splošne vojaške dolžnosti ne bo, da pa se bo znatno povečalo število angleške vojske.

V Nemčiji so začeli nalepljati plakate, v katerih opozarjajo na sovražno stališče Vel. Britanije. Zlasti se poudarja v plakatih dvo- reznost britanske politike.

Nemški veleposlanik v Bülow v Bruslju je obiskal belgijskega zun. ministra in mu izrekel svoje obznanje, ker je nemška radijska postaja v Kölnu oddajala posebno oddajo za nemško prebivalstvo v Belgiji. Veleposlanik je izjavil, da se kaj podobnega ne bo več pri- petilo.

Poljski zun. minister Beck od- potuje v ponedeljek v London. Nemčija si sedaj silno prizadeva, da odvrne min. Becka od tega, da bi se Poljska priključila zapadnim silam. Prizadevanja Nemčije pa za- enkrat ne kažejo posebnega uspeha, ker je poljska javnost silno raz- burjena zaradi zadnjih predlogov Nemčije. Ne sicer v ultimativni obliki, toda vendarle odločno je zahtevala Nemčija, da ji Poljska dovoli zgraditi avtomobilsko cesto skozi poljski koridor ter spremem- bo statuta v Gdanjsku, da bi ta postaj dejansko čisto nemško me- sto. Poleg tega je Nemčija zahteva- la še vrnitev čeških krajev, ki jih je dobila v septembru Poljska. Vse te zahteve je Poljska odbila ter mobilizirala pol milijona voja- kov. V tem razburjenju, ki je na- stalo na Poljskem zaradi teh nem- ških zahtev, so seveda angleška va- bila Poljski za pristop k protinemi- ški fronti naletela na ugoden od- mev.

Španska državljanska vojna je končana ter se je republikanska vojska v vseh španskih mestih vdala četam gen. Franca. Vsa Špa- nija je že zasedena od čet gen. Franca. V Madridu je bila nacio- nalistična vojska sprejeta od pre- bivalstva z velikim navdušenjem. Velik del voditeljev republikanske Španije je mogel na letalih pobeg- niti v tujino. Gen. Miaja je v Alžiru.

Mussolini je takoj brzojavno čes- tital gen. Franca k zavzetju Ma- drida ter v svoji brzojavki nagla- sil, da smatra vezi med španskim in italijanskim narodom za neraz- družljive.

Naša letošnja zunanja trgovina

V februarju smo bili pasivni za 62 in pol milij. din

Objavljeni podatki za februar izkazujejo padec našega izvoza in uvoza. Izvozili smo 218.020 ton blaga za 339.5 milijona din, uvozili 112.609 ton za 502.08 mil. din. Izvoz se je zmanjšal za 83.590 ton (27.71%) ali za 54.76 mil. din (13.89%) v primeri z lanskim v istem mesecu, uvoz pa za 19.147 ton (14.53%) in 28.9 mil. din (6.71%). Pasiva je narasla od 36.72 na 62.57 mil. din.

Letos smo izvozili v obeh prvih mesecih 402.996 ton za 658.6 mil. din in uvozili 196.627 ton blaga za 780.3 mil. din. Tako je razlika v izvozu skupno 12.3% po vrednosti in 20.81% po količini, pri uvozu pa po količini samo 6.51 in po vrednosti samo 2.68%, in smo skupno pasivni v obeh mesecih za 121.8 proti 50.9 mil. din v lan-

skih prvih dveh mesecih. — Letos smo več izvozili v februarju (v milijonih dinarjev) samo: pšenice 17.2 (lani nič), suhih sliv 3.6 (nič), konoplje 18.3 (15), lesa 73.7 (lani 66.9), bakra 60.1 (28.8); znatno manj ko lani pa smo izvozili: koruze 1.3 (68.6), živine 88.9 (lani 110.2), rud 16 (34.6), otrobov 1.2 (6.5), tobaka nič (lani za 2.5) in moke 0.1 (2.1 mil. din).

Uvozili smo več ko lani (v mil. din): železa 60.5 (lani 45), mineralnih olj 10.8 (5.5), svile 9.9 (7.8), volne 33.7 (32.7), ostalih vlaken 7.7 (7), elektrotehničnih predmetov 13.2 (12.8). Znatno manj pa smo uvozili letos: bombaža 67.4 (lani 81.1), kož 3.4 (18.5), premoja 14.1 (25.8), industrijskih strojev 29.4 (38.8) in prevoznih sredstev 20.1 (lani za 24 mil. din).

Doma in po svetu

Predsednik vlade Cvetković je prejel od nemške prosvetne zveze v Novem Sadu izjavo, v kateri vodilni Nemci zagotavljajo svojo zvestobo in brezpogojno ljubezen do svoje domovine Jugoslavije.

Z ozirom na poročila nekaterih listov, da je dr. Maček pripravljen vstopiti v koncentracijsko vlado, piše »Obzor«, da je treba ta poročila popraviti v tem smislu, da bi dr. Maček vstopil v tako vlado šele potem, ko bi se določila naloga te vlade in ko bi imel tudi jamstvo, da se bodo te naloge izvrševale.

»Hrvatski dnevniki« razpravljajo o sporazumu ter pravi, kako so se zmotili tisti, ki so mislili, da se bo

hrvatski narod zadovoljil s tem, da so bile ustanovljene banovine, ki so hrvatska tvorba. Toda banovina pomeni le obliko in za Hrvate ni oblika vse. Tudi se ne bi mogli Hrvatit zadovoljiti s federacijo, če bi bili iz nje izključeni kraji, v katerih imajo Hrvati večino. Hrvatski narod more pristati samo na rešitev, ki bi popolnoma slonela na načelu enakopravnosti. V ta namen je neobhodno, da sodelujejo pri sklepanju sporazuma pravi zastopniki Srbov in Hrvatov.

Nemški listi objavljajo članke, v katerih ostro zavračajo vesti nekaterih tujih listov, da bi imela Nemčija sovražne namene proti Jugoslaviji. Nemški listi poudarjajo z zadovoljstvom, da v Beogradu hladnokrvno gredo preko teh manevrov tujih listov.

Odvetnik dr. Alojzij Homan, ki je bil še pred kratkim imenovan

za častnega člana »Pravnika«, je umrl po daljši bolezni v Radovljici. Dr. Homan je bil dolgo vrsto let odvetnik na Dunaju, kjer je poštvalno podpiral slovenske dijakke in se zvesto udeleževal slovenskega narodnega življenja. Leta 1934. se je vrnil v Radovljico, kjer je marljivo deloval za dvig tujkega prometa. Slava njegovemu spominu!

Za člana glavnega sanitetnega sveta je bil imenovan od Slovencev primarij dr. Meršol.

Za ravnatelja Pokojninskega zavoda v Zagrebu je bil izvoljen dr. Alfonz Baron, prokurist Jugoslovanske banke, za njegovega namestnika pa dr. Ante Pavlovič, odvetnik v Zagrebu.

Narodna banka bo baje še ta teden uredila vprašanje uporabe tujih vezanih dinarskih računov pri nas. Uporaba teh dinarjev se bo nanašala na notranjo in zunanjo trgovino.

Na uvedbo stalnega režima v trgovini z neklinirskimi državami mislijo baje naše pristojne ustanove. S tem naj bi se uredila plačila v trgovini z neklinirskimi državami. Ti predpisi naj bi bili v bodoče stalni, ker je neprestana menjava predpisov zelo škodovala gospodarstvu.

Za Veliko noč je dovolila železnica znatne vozne olajšave.

Narodna banka je razpisala natečaj za sprejem večjega števila pripravnikov.

Izšla je uredba o spremembi § 18 zakona o zdravniških specialistih za bolezni ust in zob ter o zobnih tehnikih.

Gimnazija kneza Kocija se bo odslej imenovala drž. realna gimnazija v Murski Soboti.

O velikih povodnjah v Bosni in Srbiji poročajo listi. Povodnji so nastale, ker se je začel sneg naglo topiti.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrče, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Tvornica Saturnus v Ljubljani izkazuje za lani 0.33 milijona din čistega dobička, skoraj ravno toliko ko l. 1937.

Slovaška vlada je pripravljena pristati na madžarske predloge o določitvi meje. Slovaška bo morala na teh pogajanjih najbrže prepustiti Madžarski nekatere strateško važne kraje.

Gen. Prchala, bivši minister v vladi Karpatske Ukrajine je prišel v Francijo.

Davčni svetovalec

Žganjekuha iz suhega sadja

Gosp. L. Š. v St. V. — Vprašanje: Slišal sem, da ni dovoljeno kuhati žganja iz suhega sadja, posebno ne iz suhega grozdja. Prosim za pojasnilo, ali je ta vest resnična.

Odgovor: Vest, ki jo navajate, ni popolnoma pravilna. Nikjer ni v zakonu rečeno, da bi bilo prepovedano kuhati žganje iz suhega sadja. Tudi suho sadje je sadje in destilat suhega sadja je destilat sadja. Potem takem je dovoljeno kuhati žganje iz suhega sadja, če ima skuhan destilat značilne lastnosti sadnega žganja, t. j. okus in vonj (buké) surovine, iz katere je proizveden. Tudi iz grozdja je dovoljeno kuhati žganje, toda ne iz suhega, in sicer iz sultanin, rozakov, korintskega grozdja in temu podobno. Vendar ni jasno, na kateri način se ugotovi, da je gotova vrsta suhega grozdja podobna korintskemu grozdju, odnosno rozaki in sultanine suhemu grozdju in kdo je pristojen za tako oceno. Ako se kuha žganje iz takega suhega grozdja, se smiselno porablja predpisi, ki veljajo za špirit. Potemtakem bi bilo pobrati za tako žganje državno trošarino din 24 — za 1 hl., kakor za špirit. Vsakdo, kdor kuha žganje brez dovoljenja iz suhega grozdja, zakrivi tihotapstvo, za katero je določena visoka kazen.

Zunanja trgovina

Jugoslovansko-angleška zbornica v Beogradu je na seji 27. marca razpravljala o ukrepih, ki bi bili potrebni za povečanje trgovine med obema državama.

V kliringu z Italijo, Poljsko, Rumunijo, Turško in Bolgarsko ni nobenih sprememb.

Ureditev naših poslov s Češko in Moravsko pripravlja stalni jugoslovansko-nemški odbor, ki se je sestel v Beogradu. Naš dolg proti CSR se bo najbrže prenesel na nemški klirinški račun.

Poljska in Madžarska sta že pričeli nova trgovinska pogajanja, ki so postala potrebna zaradi skupne meje v Ukrajini.

Radio Ljubljana

Sobota dne 1. aprila. 12.00: Operne fantazije (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski šramel — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Rad. orkester — 18.40: Pogovor s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Čehi v naši glasbi — 19.50: Beseda k prazniku (F. S. Pinžgar) — 20.00: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar) — 20.30: Vesela revija vseh vrst prizorov in zabave. Sodelujejo godci, pevci, plošče, člani rad. igr. družine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 2. aprila. 8.00: Instrumentalni dueti: klavir in harmonij — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Godba grenadirske garde (plošče) — 9.45: Verski govor (doktor Roman Tominec) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00: Prenos koncerta državnih in zasebnih meščanskih šol v Ljubljani — 12.30: Peter Iljič Čajkovskij: Koncert za gosli in orkester op. 35 (plošče) — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 17.00: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30: Koncert godbe Sokola I. — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Cello-solo koncert izjava prof. Cenda Sedlbauer, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 20.30: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Citraški dueti (E. Mezgitls — M. Hebein). — Konec ob 23. uri.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%, ti vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Pomladne novosti

damam elegantne plašče, kostume, komplete, gospodom prehodne površnike, slipone in obleke nudi v največji izbiri in vedno najnovije po nizkih cenah

LUKIČ, LJUBLJANA, Stritarjeva 9

PROMETNA BANKA D. D.

V LJUBLJANI
STRITARJEVA ULICA 2

Telefon 21-49

Ugodni trgovski krediti
Eskompt menic — Nakazila
v inozemstvo

Stare in nove vloge izplačuje brez
vsake omejitve

Obrestovanje vlog od 4% do 5%

Najugodnejši nakup

O vseh vrst VOLNE, za ročna dela in strojno pletenje, BOMBAŽA, SVILE, NOGAVIC, ROKAVIC, PLETENIN, raznega PERILA itd.

Vam nudi v stalno veliki zalogi
tvrda

KARL PRELOG, Ljubljana

ENGROS: Gosposka ul. 3

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla,
porcelana in keramike.
Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga
in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

Manufakturna veletrgovina

F. Hrehorič

LJUBLJANA

Tyrljeva cesta 28

Obiščite beograjski sejem!

1.— 8. aprila 1939

15.— 24. aprila 1939

velika mednarodna razstava avtomobilov in motociklov z razstavo cest in turizma

velika mednarodna splošna pomladanska razstava vzorcev — Okrog 1000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva

Največja orientacija v izbiri blaga ● Razširjenje poslovnih zvez ● 50% popust na železnicah in brodovih

Pojasnila: Beograjski sejem, Beograd ● Poštni predal 538 ● Telefon št. 28-526 in 28-802